Jaarverslag 2020

Samen voor een gezond en duurzaam Noord-Holland

natuur en milieu federatie noord-holland

Inhoudsopgave

VOORWOORD **4**

1. ALGEMENE INFORMATIE OVER DE ORGANISATIE **5**

1.1 DOELEN EN PROFIEL VAN DE NATUUR EN MILIEUFEDERATIE NOORD-HOLLAND 5
1.2 VERTALING VAN DE DOELSTELLING IN VISIE, BELEID EN STRATEGIE 6
1.3 BESTUURSSTRUCTUUR 7
1.4 RISICOPARAGRAAF 7
1.5 STATUTENWIJZIGING 9

2. DE ACTIVITEITEN VAN DE NATUUR EN MILIEUFEDERATIE IN 2020 ..... **10**

2.1 PROJECTEN 10
2.2 ACTIVITEITEN VAN HET BESTUUR EN STAFBUREAU 26
2.3 TOEKOMSTPARAGRAAF 26
2.4 BEGROTING 2021 28

3. DE FINANCIELE POSITIE VAN DE VERENIGING **30**

3.1 STAAT VAN BATEN EN LASTEN 30
3.2 BALANS EN BELEID T.A.V. RESERVES 30

4. VERANTWOORDINGSVERKLARING **31**

5. BELONING VAN DE DIRECTIE **32**

BIJLAGE 1 ..... **33**

Verantwoordingsverklaring van het bestuur van Vereniging Natuur en Milieufederatie Noord-Holland *33*
1. FUNCTIESCHEIDING TUSSEN TOEZICHT EN UITVOERING 33
2. OPTIMALE BESTEDING VAN DE FINCANCIELE MIDDELEN 33
3. STREVEN NAAR OPTIMALE RELATIES MET BELANGHEBBENDEN 34

BIJLAGE 2 ..... **35**

Leden Bestuur en nevenfuncties *35*

BIJLAGE 3 ..... **36**

Vermelding bezoldiging directie in jaarrekening *36*

DEEL II JAARREKENING 2020 ..... **37**

natuur en milieu noord-holland federatie

Al 25 jaar steun van de Postcode Loterij

De samenwerking met de Natuur en Milieufederaties en de Nationale Postcode Loterij wordt ook de komende vijf jaar verlengd. Sinds 1996 ontvangen de Natuur en Milieufederaties een bijdrage om te werken aan een mooi en duurzaam Nederland. In 2020 is de samenwerking geëvalueerd en is besloten om deze voort te zetten.

Annie van der Pas, netwerkdirecteur van de Natuur en Milieufederaties, is verheugd over de voortgezette samenwerking: “Dankzij de bijdrage van de Nationale Postcode Loterij is het voor de Natuur en Milieufederaties mogelijk om in héél het land een impact te creëren en zo te werken aan een mooier en duurzamer Nederland. De bijdrage van de Loterij is voor ons al jarenlang een fundament voor de realisatie van vele mooie projecten. Het is fantastisch dat we op deze manier in heel Nederland het verschil kunnen maken.”

De Nationale Postcode Loterij is in 1989 opgericht om goede doelen te steunen. Dankzij de deelnemers van de Postcode Loterij is er sinds de oprichting van de Loterij ruim 6,2 miljard euro aan mens en natuur gegeven. Wij ontvangen dit jaar opnieuw een vaste bijdrage van 2,25 miljoen euro van de Postcode Loterij: een aanzienlijk bedrag waar wij ontzettend blij mee zijn.

NATIONALE POSTCODE LOTERIJ

de natuur en milieufederaties

natuur en milieu federatie noord-holland

Voorwoord

Met dit inhoudelijk en financieel jaarverslag geven we u graag inzicht in onze activiteiten en het financiële reilen en zeilen in 2020. Dat doen we door een aantal van de belangrijkste activiteiten over 2020 te beschrijven. Meer achtergrondinformatie en informatie over onze lopende activiteiten kunt u vinden op onze website www.mnh.nl.

De Natuur en Milieufederatie Noord-Holland (MNH) heeft haar centrale positie op het gebied van het gezonder, duurzamer en mooier maken van Noord-Holland het afgelopen jaar verder uitgebouwd. Dat leidde ook in 2020 tot een groeiend aantal projecten, mooie mijlpalen, een klein positief financieel resultaat en nieuwe professionals bij ons bureau die samen met onze netwerkpartners laten zien dat een betere balans tussen economie, ecologie en gezondheid goed mogelijk is.

Als agendazetter, aanjager, verbinder en innovator voeren wij een groot aantal projecten uit die bijdragen aan de voedsel- en energietransitie, het versterken van natuur, het tegengaan van de opwarming van de aarde, het verbeteren van de leefbaarheid rond Schiphol en het gezonder maken van Noord-Holland. Vanuit onze onafhankelijke positie en maatschappelijke doelstelling willen wij samen met het Noord-Hollandse natuur- en milieunetwerk van 140 lokale en regionale organisaties deze koers verder uitbouwen.

Het afgelopen jaar hebben we extra veel aandacht besteed aan het ondersteunen en in goede banen leiden van de Regionale Energietransitie (RES). In de regio Noord-Holland Zuid en Noord zijn er mede dankzij de inzet van ons netwerk van natuur-, milieuorganisaties en energiecoöperaties en de mensen uit het energieteam van MNH twee mooie RES-en opgeleverd. Tegelijk, we zijn nog niet klaar met de RES-en. Er zijn meer locaties te vinden voor het opwekken van duurzame stroom in Noord-Holland en we willen echt voorkomen dat gemeenten windmolens en zonnepanelen in natuurgebieden gaan plaatsen.

Ook hebben we door het aanleggen van voedselbossen en greenspots in onze provincie samen met initiatiefnemers echt meer natuur en biodiversiteit gerealiseerd. Node missen we nog steeds de structurele steun van de Provincie Noord-Holland waardoor we onze inzet op het verduurzamen van de landbouw tot een aantal kerntaken hebben moeten beperken. We zien en waarderen de positief veranderende politieke grondhouding van Gedeputeerde Staten. De bestuurlijk toegezegde bescheiden ondersteuning in projecten werken we dan ook graag in 2021 verder uit. De MNH wordt steeds succesvoller in de rol van maatschappelijke onderneming. Dat is zichtbaar in een snel stijgende omzet en het stapsgewijs uitbreiden van ons team. In 2021 gaan we hier verder op doorbouwen.

Ik wens u veel leesplezier bij deze terugblik en zoals altijd: heeft u ideeën en tips? Of wilt u ons steunen in ons werk? Wij horen graag van u via mnh@mnh.nl

Sijas Akkerman, Directeur

natuur en milieu noord-holland federatie

1. Algemene informatie over de organisatie

1.1 Doelen en profiel van De Natuur en Milieufederatie Noord-Holland

Vereniging Natuur en Milieufederatie Noord-Holland (MNH) heeft de volgende doelen vastgelegd in de statuten:

Missie

Natuur en Milieufederatie Noord-Holland (MNH) is het netwerk van en voor de lokale organisaties die zich inzetten voor het herstellen, beschermen en versterken van natuur, landschap, milieu en een gezonde leefomgeving in Noord-Holland. Tegelijkertijd bevordert MNH de verduurzaming van de productie en consumptie van goederen en diensten. We richten ons daarbij vooral op luchtvaart, energie, voedsel en de circulaire economie. Bovendien dragen wij op deskundige, kritische en creatieve wijze bij aan de kwaliteit van de besluitvormingsprocessen van het openbaar bestuur en bij bedrijven. Tenslotte informeert en betrekt MNH-burgers in de energieke samenleving bij het opstellen en uitvoeren van (provincie-)beleid waardoor kennis wordt verspreid en de beleidsvorming wordt versterkt.

Doel en werkwijze

De belangrijkste pijler van MNH zijn de 99 aangesloten ledenorganisaties. Deze leden streven doelen na die aansluiten bij bovengenoemde doelstellingen van de Milieufederatie. De professionele medewerkers van MNH ondersteunen deze organisaties met inhoudelijke en juridische adviezen, en soms ook bij juridische procedures. Vaak is er sprake van uitgebreide en gestructureerde samenwerking. De tweede pijler vormen de projecten, groot en klein, die moeten bijdragen aan de realisatie van de doelstelling, direct en indirect. De projecten betreffen vaak adviezen en analyses, maar kunnen ook gericht zijn op het realiseren van duurzame initiatieven. Statutair doel van MNH is het leveren van een bijdrage aan de bescherming van natuur, landschap en milieu en van cultuurhistorische, archeologische en aardkundige waarden in de provincie Noord-Holland. Waar nodig, wordt ook ingegaan op oorzaken die buiten de provinciegrenzen zijn gelegen. Hiertoe draagt MNH, samen met haar leden en andere organisaties, informatie, ideeën en projecten aan om een duurzaam, natuur- en milieuvriendelijk beleid tot stand te brengen. De Vereniging beoogt niet het maken van winst.

Leden, donateurs en vereniging

Het aantal aangesloten organisaties bedroeg op 31 december 2020 negenennegentig (99). Het aantal MNH-donateurs bedroeg op 31 december 2020 negenenzestig (69) en de Eerlijk over Vliegen-donateurs op zesenzestig (66). De Algemene Ledenvergaderingen in 2020 vonden plaats op 22 juni en 16 november. Tijdens de vergadering van 16 november zijn het jaarverslag en de jaarrekening van 2019 goedgekeurd.

Bureau

Het aantal betaalde medewerkers op het bureau bedroeg op 31 december 2020 11 medewerkers, overeenkomend met 8,4 fte. Hiervan zijn 5 medewerkers (3,4 fte) in vaste dienst. MNH volgt sinds 1 januari 2009 bij haar beloningsbeleid de CAO- De Landschappen (onderdeel Raam-CAO Bos & Natuur) zonder deel te nemen aan de CAO. Het pensioen is geregeld via een overeenkomst voor alle medewerkers met de PfZW gericht op 70% van het middelloon. Onkostenvergoeding voor bestuur en medewerkers geschiedt op basis van declaratie van gemaakte onkosten. De beloning van de directeur is op basis van de schaal voor directeuren van kleine organisaties. Voor een overzicht van de verdragen verwijzen we naar het onderdeel Bezoldiging directie in deze jaarrekening.

Vrijwilligers

Van de 11 bureaumedewerkers werkt er een op vrijwillige basis. Daarnaast zijn de bestuursleden volledig op vrijwillige basis actief. De participatie van vrijwilligers wordt zoveel mogelijk bevorderd. Er is voor vrijwilligers, op het moment dat zij op verzoek van de Milieufederatie actief zijn een wettelijke aansprakelijkheidsverzekering van toepassing. Voor het bestuur is een bestuursaansprakelijkheidsverzekering afgesloten.

1.2 Vertaling van de doelstelling in visie, beleid en strategie

MNH werkt samen met betrokken partijen en bewoners om onze doelen te bereiken. We voeren verschillende activiteiten uit zoals het versterken van het (duurzame/groene) maatschappelijk middenveld en het aanjagen van een duurzaam (provinciaal) beleid. Met het uitvoeren van onze eigen projecten dragen we direct bij aan een duurzame samenleving. Wij richten ons op het verwerven van inkomsten hiervoor. Het beleid is neergelegd in een meerjarenbeleidsplan.

MNH maakt zich sterk voor de volgende thema's:

Mooi en Gezond Noord-Holland

Duurzame Landbouw en Natuur

Duurzame Energie

Circulaire Economie

Duurzame Mobiliteit/Luchtvaart

MNH streeft naar een schonere en duurzamere provincie met een inspirerend landschap, een rijke natuur en een schoon milieu. We maken ons sterk voor een gezonde leefomgeving en ondersteunen initiatieven om een duurzame provincie te realiseren. Wij vinden het van het grootste belang Noord-Holland gezond en mooi te houden. Samen met bewoners, bedrijven, maatschappelijke organisaties en overheden komen we in actie voor een betere leefomgeving. Initiatieven die de provincie sneller duurzaam maken. We geven een krachtige stem aan de kwetsbare waarden van natuur, milieu en landschap.

1.3 Bestuursstructuur

Bestuur en directie

Het algemeen bestuur van de vereniging Natuur en Milieufederatie Noord-Holland bestond bij aanvang 2020 uit dhr. R. van den Berg (voorzitter), mw. E.J.M. Plasmeijer (vicevoorzitter), dhr. K. Buskermolen (penningmeester) en mw. H.J.M. van Zutphen (secretaris). Dhr. ir. S.P. Akkerman is directeur van de Milieufederatie Noord-Holland. Tijdens de ledenvergadering van 16 november zijn drie nieuwe bestuursleden voorgesteld, mw. R. Zonneveld (voorzitter), mw. M. van der Laan (algemeen bestuurslid) en mw. C. Capendale (algemeen bestuurslid) en is het aftreden van mw. E.J.M. Plasmeijer aangekondigd. Bestuur en directie zijn in 2020 viermaal bijeengekomen om te vergaderen. Het bestuur stelt jaarlijks de begroting, de werkbegroting, het jaarwerkplan, het jaarverslag en de jaarrekening vast, en ook eens in de vijf jaar een meerjarenbeleidsplan en meerjarenbegroting. Daarnaast staat regelmatig de voortgang van de programma's op de agenda en worden er strategische kwesties bediscussieerd. De belangrijkste onderwerpen die aan de orde zijn geweest, waren onder andere de statuten, het verslag van 2019, de voortgang in 2020, de continuïteit van de organisatie in 2020 en 2021, de financiële positie van de organisatie en mogelijkheden van acquisitie.

Taakverdeling bestuur en directie

De directie is verantwoordelijk voor de dagelijkse leiding van de werkorganisatie in Zaandam, de wisselwerking met de leden en de contacten met relevante spelers in Noord-Holland en daarbuiten. Het bestuur fungeert als een "bestuur op afstand" en geeft de kaders aan waarbinnen de directie mandaat tot handelen heeft. In het bestuur zijn portefeuilles de portefeuilles Personeel, Organisatie, Financiën en Algemeen (w.o. communicatie en externe betrekkingen) verdeeld. De betreffende portefeuillehouder is binnen het bestuur het eerste aanspreekpunt voor de directeur. Relevante zaken worden ook altijd binnen het bestuur als geheel besproken. Met deze werkwijze werkt het bestuur aan een goede prioriteitstelling en een optimale uitvoering van de vastgestelde doelen en beleidsprioriteiten. Het bestuur werkt onbezoldigd. Onkosten zoals reiskosten kunnen worden gedeclareerd. Bestuursleden worden benoemd door de algemene ledenvergadering voor een periode van vier jaar met de mogelijkheid tot verlenging. Bestuursleden hebben geen nevenfuncties die zouden kunnen conflicteren met hun verantwoordelijkheden voor de Milieufederatie Noord-Holland.

Het bestuur heeft het werk van de directeur in 2020 geëvalueerd en constateert dat de in 2017 ingeslagen weg van verwerving en uitvoering van gefinancierde projecten geslaagd is. Er wordt jaarlijks een acquisitie bereikt die het mogelijk maakt te denken en te werken aan uitbreiding van de organisatie. Dat gaat, helaas nog met kleine stapjes, zodat de situatie kwetsbaar blijft. Met name ontbreekt het nog aan langdurig gefinancierde activiteiten. De lichte groei van de werkorganisatie betekent ook dat deze weer een bepaalde mate van stabiliteit heeft bereikt. Op grond van de positieve ontwikkeling van de organisatie en de ontwikkeling in de orderportefeuille heeft het bestuur er vertrouwen in dat deze ontwikkeling in 2021 zal worden doorgetrokken.

1.4 Risicoparagraaf

Het bestuur heeft in 2020 een volledig geïntegreerd document voor evaluatie van de verschillende risico's waaraan de Milieufederatie Noord-Holland onderhevig is, vastgesteld, nadat het door de directeur ook met alle bureaumedewerkers besproken was. In dit document worden strategische, communicatieve, operationele en financiële risico's onderscheiden. De beheersing van deze risico's valt in het algemeen onder de competentie van de directeur, die daarbij voor de strategische risico's wordt ondersteund door de beleidsmedewerkers, voor de communicatieve door de communicatiemedewerker en bij de operationele en financiële risico's door de medewerker middelen. Tevens is in elke bestuursvergadering expliciet of impliciet over de risico's gesproken.

Nog steeds is de financiële positie het belangrijkste punt naast de inhoudelijke positionering. Hoewel de inkomsten elk jaar toenemen, is met name de continuïteit hiervan een bron van zorg. Het lukt elk jaar wel weer om

meer inkomsten te genereren, maar met onvoldoende zekerheid om medewerkers een vaste aanstelling te kunnen garanderen. Dat betekent dat veel wisselingen optreden in tijdelijke medewerkers en dat kost onevenredig veel tijd voor het inwerken en op juiste kennis- en ervaringsniveau brengen van die medewerkers.

Door middel van een risicomatrix zijn 19 risico's geïdentificeerd, waarvan er, gelukkig, geen met een kansinschatting "groot". In de categorie gemiddelde kans, groot effect zijn drie risico's geïdentificeerd:

- geen of beperkt lange termijn uitzicht op orderportefeuille, dus financiële en operationele risico's en dus risico's voor de continuïteit van de organisatie;
- onvoldoende kwaliteit en/of ervaring om geacquireerde projecten tot een goed einde te brengen;
- onvoldoende zicht op het ruime arsenaal van concurrenten. De NMF NH bevindt zich natuurlijk in een niche en moet zijn missie trouw blijven.

Voor elk van deze risico's en ook voor de andere geïdentificeerde risico's zijn beheersmaatregelen getroffen. Belangrijk is sowieso dat in de werkorganisatie regelmatig over de integrale risico's, maar ook de risico's per project gesproken wordt en datzelfde geldt ook voor de bestuursvergaderingen.

Met dikke stip op nr. 1 wordt aandacht besteed aan de financiële situatie, zowel aan inkomsten via de projecten als aan de uitgaven via de werkorganisatie, maar ook aan de liquiditeit, omdat voor een belangrijk deel van de projecten slechts beperkt voorschotten verleend worden. Om die reden is een aangepaste afbetalingsregeling gemaakt met de koepel van Natuur- en Milieufederaties over de lening van 2016. Bij de acquisitie wordt gestreefd naar een goede verhouding tussen kort- en langlopende projecten. Op termijn hebben langlopende projecten de voorkeur omdat er daarmee uitzicht is op continuïteit in financiering. Niet altijd sluiten kennis en ervaring van de huidige medewerkers van de werkorganisatie aan bij de projecten die verworven (kunnen) worden. Door slim om te gaan met tijdelijke contracten of externe uitbesteding is het soms toch mogelijk deze projecten te verwerven en tot voldoening uit te voeren. Daarmee worden én financiële risico's verkleind én ervaring van de huidige medewerkers met nieuwe kennisgebieden vergroot, hetgeen de weerbaarheid voor de toekomst vergroot. In 2020 zijn twee senior-projectleiders aangesteld, direct met kennis en ervaring gericht op geacquireerde projecten. Waar nodig wordt externe expertise (vooral via de zzp-formule) ingehuurd.

Concurrentie is een lastig punt. MNH is een kleine organisatie en kan niet op alle velden op experts terugvallen en de acquisitie ligt tot nu toe voornamelijk in handen van de directeur. Dat betekent dat soms grote druk op hem wordt uitgeoefend met alle risico's van dien. Belangrijk is dat de MNH goed voor zichzelf blijft benoemen waarin ze uniek is en zich onderscheidt en dat te communiceren met (potentiële) opdrachtgevers. Bovendien moet doorontwikkeld worden op de unique selling points.

Strategisch gezien is de relevantie van MNH in 2020 verder toegenomen. Financiële risico's zijn nog aanwezig, zeker wat betreft de liquiditeit, maar de acquisitie in 2020 heeft geleid tot een positief resultaat. Bovendien is de orderportefeuille goed gevuld, alleen nog niet voldoende met Lange Termijn-projecten zodat ook aan een stabiele werkorganisatie gewerkt kan worden. De verwachtingen voor 2021 en 2022 zijn positief, met dien verstande dat de financiële uitdagingen voor 2022 wel groot zijn. De personele risico's (gevolgen van de werklast voor de continuïteit en kwaliteit) zijn in 2020 over het geheel gelijk gebleven t.o.v. 2019 door een variabele grootte van de werkorganisatie. Een aantal tijdelijke contracten zijn in een vaste aanstelling omgezet. Om de werkdruk bij de directeur te verlichten is een bureau bedrijfsvoering aangesteld voor met name de administratieve werkzaamheden. Aandachtspunt blijft de culminatie van werk bij de directeur. Om die reden zal na herijking van de strategie ook een herijking van de organisatie plaatsvinden.

Het totaalbeeld is dat MNH in 2020 bij een matig risiconiveau in staat is gebleken flexibel en adequaat te reageren en naar het zich laat aanzien in 2021 dit vermogen zal weten te behouden of zelfs te verbeteren.

1.5 Statutenwijziging

In 2020 zijn de wijzigingen van de statuten door de notaris goedgekeurd. Aanleiding van de wijzigingen was de handelingssnelheid en –bevoegdheid van directeur en bestuur te vergroten zodat deze past bij de huidige situatie waarin – vanuit de missie en visie – vooral projectmatig wordt gewerkt en snel en flexibel ingespeeld moet worden op ontwikkelingen in de omgeving. Bovendien zijn enkele artikelen aangepast om ze in overeenstemming te brengen met de werkelijke situatie en zijn een aantal teksten logischer bij elkaar geplaatst.

2. De activiteiten van Natuur en Milieufederatie Noord-Holland in 2020

2.1. Projecten

In 2020 communiceerde MNH over een groot aantal activiteiten. Het nieuwsoverzicht op onze website geeft hiervan een volledig overzicht. Een flink aantal van deze activiteiten deed MNH in samenwerking met andere partners. Hieronder een greep uit de belangrijkste activiteiten en behaalde resultaten in 2020.

Natuurinclusieve landbouw

Bijdragen aan het ontwikkelen en aanjagen van natuurinclusieve landbouw in Noord-Holland. Concreet: Ontwikkelen online kennisplatform Landbouw met natuur met de ambitie om natuurinclusieve landbouw in Noord-Holland (en heel Nederland) verder te ontwikkelen, zoeken we naar optimale inpassing en toepassing van biodiversiteit in het landbouw productieproces.

Looptijd:
01-01-2017 / 31-12-2020 en hopelijk verder

Partners:
LTO Noord, HAJK, Groen Kapitaal, Provincie Noord-Holland, Greenport Noord-Holland, Water Land & Dijken, ANV Hollands Noorden, Collectief Noord-Holland Zuid, ANV De Lieuw, Landbouwportaal, Clusius College, Agrifirm, NLG, FME, CAV Agrotheek, Proeftuin Agro-ecologie en technologie van de WUR in Lelystad, Clusius College, Noord-Hollandse boeren, andere NMF's, Deltaplan Biodiversiteit; financiering PNH, POP3 project 'Proeftuin Agroforestry'

Doel:
Met de ambitie om natuurinclusieve landbouw in Noord-Holland verder te ontwikkelen zoeken we naar optimale inpassing en toepassing van biodiversiteit in het landbouw productieproces.

In 2020:

- Uitbouwen en actualiseren online kennisplatform 'landbouw met natuur' over natuurinclusieve landbouw / Agroforestry met kennisdossiers, initiatieven, bibliotheek, NMF projecten.
- Mogelijkheden om de website effectiever in te zetten ten behoeve van de transitie naar natuurinclusieve landbouw verkend (stage onderzoek Iris de Jonge).
- Inbreng geleverd in de ontwikkeling van de Voedselvisie van de Provincie Noord-Holland (samen met LNH en NM).
- Naamsverandering doorgevoerd van de website www.natuurinclusief-landbouwinitiatief.nl naar www.landbouwmetnatuur.nl.

Proeftuin Agroforestry Noord-Holland

In het project 'Proeftuin voor agroforestry in Noord-Holland' wordt een integraal plan van aanpak ontwikkeld met praktische handvatten voor landbouwers en andere belanghebbenden om de inpassing van agroforestry op het landbouwbedrijf en in het Noord-Hollandse landschap te stimuleren. Door agroforestry in diverse vormen en op verschillende schaalniveaus toe te passen, kan een veerkrachtig en duurzaam landbouwsysteem ontwikkeld worden. Dit systeem minimaliseert productierisico's en heeft ecologische meerwaarde op het vlak van meer biodiversiteit. Bovendien draagt het zorg voor een gevarieerder landschap, efficiënter gebruik van nutriënten en water, verbeterde organische stofopbouw, minder gebruik van kunstmest en bestrijdingsmiddelen, verbeterde vastlegging van koolstof in bomen en bodem, en optimalisatie van ruimtegebruik. Het project wordt mogelijk gemaakt door Provincie Noord-Holland en het Europees Plattelandsfonds voor Plattelandsontwikkeling.

Europees Landbouwfonds voor Plattelandsontwikkeling: Europa investeert in zijn platteland

Looptijd:
01-09-2018 / 01-09-2021

Partners:
Clusius College, Louis Bolk Instituut, Landscape Foodscape, vier (agrarische) ondernemers, 's HeerenLoo Julianadorp (Noorderhaven)

Doel:
Ontwikkelen van een integraal plan van aanpak met praktische handvatten en stappenplan voor landbouwers en andere belanghebbenden om de inpassing van agroforestry op het landbouwbedrijf en in het Noord-Hollandse landschap te stimuleren.

Acties in 2020:

- Projectgroepoverleg gecombineerd met 'ophaalbijeenkomst' (ervaringen projectdeelnemers)
- Zoeken naar nieuwe projectdeelnemer i.v.m. afhaken van een van de ondernemers
- Groep masterstudenten van de Wageningen University & Research (WUR) regelen die onderzochten wat de kansen voor agroforestry zijn in N-H 'planting the seed for agroforestry' inclusief een kansenkaart (begeleid door Louis Bolk Instituut (LBI)).
- Ontwikkelen proeflocaties. *Noorderhaven*: studentenonderzoek gericht op beplantingsplan regelen (begeleid door Jelle Fekkes van Landscape Foodscape); *Fam Dol* (nieuwe projectdeelnemer): ontwerpsessies organiseren en contacten met gemeente i.v.m. bestemmingsplan; *Fam Koeman*: proces uitwerking ontwerp naar beplantingsplan begeleiden.
- Ervaringen opgedaan in project bij projectdeelnemers en dat verwerken in een Integraal plan van aanpak (of Stappenplan Agroforestry) en dat vertalen naar een te publiceren brochure voor ondernemers (geschreven door LBI)
- Excursie organiseren naar akkerbouwer in Oosterbierum (Friesland) met agroforestry in de vorm van rijenteelt
- Uitbreiden webpagina Agroforestry https://www.landbouwmetnatuur.nl/agroforestry/
- Gesprekken voeren met Provincie Noord-Holland over integreren van agroforestry in het beleid
- Organiseren websymposium waar we de brochure Agroforestry op het Landbouwbedrijf hebben gepresenteerd.

Resultaten in 2020:

- Inspirerende excursie met 25 deelnemers
- Brochure 'Agroforestry op het landbouwbedrijf. Bomen en struiken inpassen, hoe pak je dat aan in Noord-Holland?'
- Proeflocatie Fruittuin van West: voedselbosrand geplant; proeflocatie Noorderhaven: ontwerp gemaakt; proeflocatie Dol: ontwerp en beplantingsplan gemaakt; Proeflocatie Fam Koeman: ontwerp en beplantingsplan gemaakt en gestart met grondverzet.
- Succesvol symposium met 100 deelnemers (waaronder agrariërs, tuinders, onderzoekers, studenten, docenten Clusius College, politici, voedselbos deskundigen) waar de Gedeputeerde van de Provincie de brochure in ontvangst nam en aangaf dat dit soort projecten goed passen in de doelen van de Voedselvisie, Masterplan Biodiversiteit en Bossenstrategie.

- Publiciteit over project Koeman (artikel in NHD en sociale media)
- Voor de kennisverspreiding is de webpagina https://www.landbouwmetnatuur.nl/agroforestry/ verder uitgebouwd.

Valuta voor Veen

Minder CO2-uitstoot door veengebieden en een nieuw verdienmodel voor boeren. Dat zijn de doelen van het project Valuta voor Veen. In dit project zetten de Natuur en Milieufederaties van de provincies Overijssel, Zuid-Holland, Noord-Holland, Utrecht en Friesland een koolstofbank op waar zogenaamde koolstofcredits op verhandeld kunnen worden. Deze CO2-reductie is de eerste (!) vastgestelde veenweide methodiek door de Green Deal Nationale Koolstofmarkt per december 2019, vastgelegd in een methodedocument. De vijf Natuur en Milieufederaties werken samen 10 pilots volgens deze methode uit: opzetten peil in veenweide, gekoppeld aan de uitgifte van vrijwillige CO2 certificaten. In Noord-Holland werken we 2 pilots uit: moerasontwikkeling met Staatsbosbeheer in Westzijderveld; lisdoddeteelt met Gemeente Amsterdam in Burkmeer.

Looptijd:
01-01-2020 / 01-07-2021

Partners:
5 NMF's (Friesland (PL), Noord-Holland, Utrecht, Overijssel, Zuid-Holland). Per pilot aanvullende partners, waaronder HHNK, Staatsbosbeheer en Gemeente Amsterdam.

Doel:
- Opzetten van 1 landelijke koolstofbank en 5 franchisefilialen
- Ontwikkeling van 10 Valuta voor Veen gebiedsprojecten, waarvan 2 in Noord-Holland
- Projectbegeleiding t/m validatie
- Marktverkenning
- Bijeenbrengen vraag & aanbod
- Bekendmaking van de bank

Acties en resultaten in 2020:
- Verkennende gesprekken met Terrein Beherende Organisaties (TBO's) en Water Land & Dijken om geschikte gebiedsprojecten te vinden.
- Uitwerking gebiedsproject Valuta voor Veen Westzijderveld (moerasontwikkeling) t/m indienen concept document bij de Stichting Nationale Koolstofmarkt. In samenwerking met Staatsbosbeheer en HHNK.
- Voorbereidingen tweede gebiedsproject met Gemeente Amsterdam betreffende lisdoddeteelt in de Burkmeer.
- Meedenken in de landelijke projectgroep over gebiedsprojecten in andere provincies, opzetten van de bank, communicatie en PR. Landelijk is het Platform CO2 neutraal gelanceerd: http://www.platformco2neutraal.nl/

Greenspots voor Biodiversiteit

In het project Greenspots staan initiatieven voor biodiversiteitsherstel centraal. We verzamelen ideeën van initiatiefnemers om hier concreet vorm aan te geven. Het is belangrijk dat er daarbij handelingsperspectief is voor mensen en dat we hierbij nieuwe doelgroepen kunnen betrekken. Aan de hand van een aantal pilots ontwikkelen we een handreiking met daarin wat een Greenspot is en hoe je een Greenspot kan ontwikkelen.

Looptijd:
01-06-2019 / 01-09-2021

Partners:
We voeren het project uit met IVN, Greenspots, Groen Kapitaal (Provincie Noord-Holland). Daarnaast werken we samen met alle samenwerkingspartners in het TBO.

Doel:
Doel van het project is om nieuwe plekken voor biodiversiteit te creëren in Noord-Holland (of bestaande plekken te verbeteren). Greenspots maken biodiversiteit en mogelijkheden tot herstel in de buurt concreet. Met de Greenspots willen we mensen inspireren en praktische handvatten bieden om zelf met biodiversiteitsherstel aan de slag te gaan.

In 2020:
- Zijn we met de eerste vijf Greenspots aan de slag gegaan met het maken van de plannen van aanpak;
- Hebben de eerste vijf Greenspots hun plannen uitgevoerd;
- Is een start gemaakt aan het opstellen van de handreiking;
- Inventariseerden we nieuwe initiatieven voor de tweede ronde;
- Voerden we gesprekken met 2 potentiële nieuwe Greenspots;
- Communiceerden we over het project en de Greenspots via de website van Groen Kapitaal en de websites en sociale media van MNH en IVN.

Resultaten:
- Vijf Greenspots, waar lokale initiatiefnemers biodiversiteit herstellen mensen inspireren om zelf aan de slag te gaan;
- Een evaluatie van de eerste ronde;
- Een shortlist met vijf Greenspots voor de volgende ronde.

Groen Kapitaal in de Buurt
Groen Kapitaal in de buurt is een stimuleringsprogramma waarmee gemeenten worden ondersteund bij het betrekken van bewoners bij het ontwikkelen en beheren van groen in de wijk. Het programma zet gemeenten aan om zelf de structurele ondersteuning van groene vrijwilligers op te pakken, door middel van financiering uit de gemeenten en cofinanciering door de Provincie Noord-Holland. Het voorstel is om de beproefde methode "Groen aan de buurt" te gebruiken als basis voor een te ontwikkelen aanpak in Noord-Holland. Deze aanpak wordt ontwikkeld door in pilotgemeenten de methode te operationaliseren in de praktijk.

Looptijd:
01-09-2020 / 01-09-2023

Partners:
We voeren het project uit met LNH (penvoerder) en IVN.

Doel:
Doel van het project is om de betrokkenheid van mensen bij het groen in hun buurt te versterken, en om initiatieven uit de samenleving te ondersteunen en te verbinden aan de ambities van het programma Groen Kapitaal van de Provincie Noord-Holland.

Acties in 2020:
- Dienden we een projectvoorstel in bij de provincie Noord-Holland;
- Inventariseerden we potentiële pilotgemeenten;
- Startten we gesprekken met potentiële pilotgemeenten.

Resultaten:
- Een projectplan en begroting, goedgekeurd door de Provincie Noord-Holland;
- 3 potentiële pilotgemeenten (Hilversum, Alkmaar en Zaanstad) om in 2021 verdere afspraken mee te maken.

Plan Boom

Plan Boom richt zich op de aanplant van 10 miljoen bomen in tuinen, bermen, plantsoenen, parken, bedrijventerreinen en in het buitengebied in heel Nederland. Voor en door burgers. Hiermee verkleinen we onze CO2-uitstoot en wordt onze leefomgeving mooier, groener, frisser en gezonder

Looptijd:

01-04-2020 / 01-04-2024

Partners:

12 NMF's, LandschappenNL, Trees for All, meerbomen.nu, ProRail. Het aantal partners groeit gedurende het project

Doel:

Onze ambitie is 1 miljoen planten in Noord-Holland.

Acties in 2020:

- Opbouw projectorganisatie
- Ontwikkelen Noord-Hollands bod / plan van aanpak;
- Bijeenkomst organiseren
- Plantacties (voorbereiden)
- Zoeken naar commitment bij partijen / gesprekken voeren met TBO's, provincie en gemeenten om samenwerking te verkennen
- Overleggen met de Provincie in verband met de Bossenstrategie en het Masterplan Biodiversiteit

Resultaten:

- Samenwerking met Landschap Noord-Holland besproken
- Webinar georganiseerd waarin input is opgehaald ten behoeve van het plan van aanpak.
- Plan van aanpak gemaakt samen met LNH
- Menukaart voor gemeenten opgesteld
- Succesvol een financier gekoppeld aan initiatiefnemers van Bospark Hoogkarspel
- Plan Boom opgenomen in het Masterplan Biodiversiteit.

Klimaatbufferambassadeurs

Het ondersteunen en coachen van vrijwillige ambassadeurs bij de lobby en promotie van natuurlijke klimaatbuffers bij risicodialogen en klimaatgesprekken met gemeenten, zowel op inhoud als procesmatig. De ondersteuning vindt plaats middels bijeenkomsten, via mail en telefonisch en middels het beschikbaar stellen van materiaal.

Looptijd:

01-01-2020 / 31-21-2020

Partners:

12 NMF's, Coalitie natuurlijke klimaatbuffers

Acties en resultaten in 2020:

- Opzetten klimaatbuffernetwerk Noord-Holland
- Organiseren webinar met geïnteresseerde ambassadeurs, TBO's en de Provincie Noord Holland
- Maken kansenkaart klimaatbuffers in Noord-Holland
- Ambassadeurs voeden met informatie en ondersteunen bij hun werkzaamheden in de diverse werkregio's.

Ruimte voor Transitie

Transitie van landbouw naar voedsel is een zaak van vernieuwers én van de gevestigde orde. In de ontmoeting tussen die twee ligt de ruimte voor transitie. Maar hoe breng je die in kaart? En hoe navigeer je die? In bijeenkomsten met boeren, beleidsmakers en milieuactivisten brengen we in kaart wat boeren ervan weerhoudt om te veranderen, en wie welke sleutels in handen heeft om bestaande obstakels weg te nemen en nieuwe kansen te bieden. Resultaat hiervan is handelingsperspectief richting transitie voor alle deelnemers.

Looptijd:
01-06-2019 / 01-07-2021

Partners:
MNH is partner in dit project dat getrokken wordt door de HAS in Den Bosch. Andere partners zijn: LTO Noord, ZLTO, NAJK, Rabobank, Flynth, Achmea, Waarden van het Land, Ministerie van LNV en individuele boeren en hun ketenpartners.

Doel:
Komen tot handelingsperspectief voor alle partners in de landbouw en voedseltransitie.

Acties in 2020:

- Aandragen van primaire producten voor het voeren van transitiegesprekken
- Bijdragen aan transitiegesprekken over stappen die primaire producenten willen maken gericht op een duurzaam toekomstperspectief
- Faciliteren masterclasses

Resultaten:

- Inspirerende en inzicht gevende transitiegesprekken
- Vanuit de door de HAS opgestelde transitie-agenda gekomen tot vier actielijnen, waarvan MNH samen met LTO de uitwerking van de boer-burger actielijn op zal pakken in 2021.

Luchtvaart/Schiphol

Ook in 2020 hebben we ons hard gemaakt voor een luchtvaart binnen de grenzen van klimaat en leefomgeving. De afgenomen vraag aan vluchten door de coronacrisis zorgde ervoor dat luchtvaart binnen deze grenzen kwam. We zagen het maatschappelijk debat rond luchtvaart kantelen als gevolg van corona. Veel mensen ontdekten plekken dichterbij huis en de miljarden steun voor KLM stootte veel mensen tegen het verkeerde been. Tegelijk zorgde het coronavirus ervoor dat veel politieke beslissingen werden uitgesteld. Beslissingen over de uitbreidingsplannen van Schiphol en de opening van Lelystad Airport werden opnieuw uitgesteld. Wel schetste het kabinet met de Luchtvaartnota haar toekomstvisie voor de luchtvaart. MNH is ervan overtuigd dat onze stem voor het milieu en omwonenden en een gedegen besluitvorming op basis van de juiste feiten en een transparante democratie, gehoord is. Dit werd voor ons bevestigd door een enquête die eind 2020 werd gepubliceerd door het ministerie van I&W. Uit deze enquête blijkt dat 77% van de Nederlanders niet langer de noodzaak ziet voor groei van de luchtvaart. In 2021 is het zaak om luchtvaart een verkiezingsonderwerp te maken en de veranderde publieke opinie te laten doordringen tot aan de onderhandelingstafel.

Looptijd:
01-01-2020 / 31-12-2020

Partners:
Natuur & Milieu, Greenpeace, Milieudefensie, Omgevingsraad Schiphol, Bewonersorganisaties

Doel:
De luchtvaart binnen de grenzen van milieu en leefomgeving te krijgen

Acties in 2020:

- Legden we contact met gemeenteraadsleden en organiseerden we een aantal bijeenkomsten tussen gemeenteraadsleden en bewonersorganisaties over hinderbeperkende maatregelen rond de luchtvaart.
- Publiceerden we verschillende onderzoeken rond luchtvaart en corona. Deze resultaten van onderzoeken werden breed overgenomen in de media, met publicatie op NOS en aandacht bij EenVandaag.
- Hebben wij invloed proberen uit te oefenen op de governance rond Schiphol via de werkgroepen Cohen en Van Geel.
- Hebben wij invloed proberen uit te oefenen op het proces van de Luchtvaartnota via de klankbordgroep van het ministerie.
- Hebben we geprobeerd de Luchtvaartnota te agenderen door samen met onze partners een zienswijze in te dienen. Deze zienswijze is ondertekend door 16.000 mensen.
- Hebben we de feiten rondom de luchtvaart gepresenteerd via onze website www.eerlijkovervliegen.nl.
- Goed samengewerkt met andere milieuorganisaties, met als resultaat een succesvolle gezamenlijke lobby en inhoudelijke afstemming.

Resultaten:

- Er is steeds meer erkenning dat het huidige governance systeem moet veranderen
- Er wordt serieuzer gekeken naar de alternatieven van continu groei van het aantal vluchten
- Milieu en een gezonde leefomgeving worden serieuzer genomen in het debat rondom de toekomst van de luchtvaart.

Circulaire economie

In 2020 zette MNH zich in voor een meer circulair Noord-Holland. Hiervoor namen wij deel aan het landelijke expertteam Circulaire Economie van de Milieufederaties. Hierin werkten we samen met andere Natuur en Milieufederaties om onze positie op circulaire economie te versterken en waar mogelijk gezamenlijk projecten op te zetten. Ook hebben we stappen gezet voor een uitgebreider programma circulaire economie in 2021. Verder zijn er volgende stappen gezet in het 'EMBRACED' project, hieronder leest u meer over dit project.

EMBRACED

Ons langlopende project EMBRACED heeft als doel de kringloop van wegwerpluiers zoveel mogelijk te sluiten. Dit is een Europees project met vele partners. Onze rol is het maatschappelijk draagvlak onderzoeken en vergroten. Onder andere door bij te dragen aan voldoende inzameling van luier- en incontinentiemateriaal. In 2020 hebben we ons ingespannen om partijen bij elkaar te brengen om de inzameling een succes te maken, via bijeenkomsten en een-op-een gesprekken. Denk hierbij aan kinderdagverblijven, zorginstellingen, ziekenhuizen, maar ook aan mogelijke afnemers van de producten. In 2021 wordt het project vervolgd naar de aanloop van de te realiseren meest duurzame luierrecyclingfabriek van Nederland.

Looptijd:

01-01-2018 / 31-12-2021

Doel:

De kringlopen van grondstoffen te sluiten en de milieudruk te verminderen

Acties in 2020:

- Interviews met zorginstellingen, kinderdagverblijven en overheden rondom bereidheid tot luierinzameling.
- Nauwe samenwerking met nationale en Europese projectpartners.
- Enthousiasme gewekt onder een groot aantal partijen om de inzameling van luiermateriaal en afname van de gerecyclede producten tot een succes te maken.

Resultaten:

- Enthousiasme gewekt onder een groot aantal partijen om de inzameling van luiermateriaal en afname van de gerecyclede producten tot een succes te maken.

Nacht van de Nacht

Met de Nacht van de Nacht vieren we het belang van een donkere nacht voor natuur en mens. Dat doen we ieder jaar op de laatste zaterdag van oktober. Door het coronavirus hebben de Natuur en Milieufederaties besloten om in 2020 geen fysieke activiteiten, bijeenkomsten en evenementen in het donker te organiseren. Dit jaar is een avondvullend programma uitgezonden via facebook en Youtube.

Looptijd:

24-10-2020 (elke laatste zaterdag van oktober)

Partners:

Gemeenten, lokale initiatieven en bedrijven in Noord-Holland

Doel:

Informeren van publiek en lokale organisaties over een duurzamere aanpak van lichtoverlast

Acties in 2020:

- Oproep tot deelname aan de online livestream van de Nacht van de Nacht uitgezet bij natuur-, milieu- en andere organisaties.
- In verschillende gemeenten zijn 's nachts foto's gemaakt van bedrijven waar onnodig licht brandde. Deze bedrijven zijn vervolgens benaderd en aanbevelingen gegeven duurzamer te verlichten.
- Het platform www.maghetlichtuit.nl is gelanceerd waar bewoners die lichthinder ervaren melding kunnen doen. Het betreffende bedrijf of de gemeente is benaderd met adviezen.
- Gemeenten en bedrijven gevraagd verlichting uit te schakelen tijdens Nacht van de Nacht.
- Tijdens het evenement in ARTIS bewustwording gecreëerd door de consequenties van lichthinder bij dieren en mens in beeld te brengen.

Resultaten

- Meer bewustwording voor het belang van lichthinder.
- Ruim 300 meldingen via de site www.maghetlichtuit.nl.
- Veel publiciteit via de lokale media en vooral ook de landelijke (Koffietijd, RTL en reclamespotjes).

Participatiecoalitie

Vanuit het Klimaatakkoord is een landelijke doelstelling opgesteld voor de opwek van duurzame energie: die moet naar minimaal 35 TWh in 2030. Nederland is verdeeld in 30 regio's, die gezamenlijk aan deze doelstelling moeten voldoen. Elke regio stelt een Regionale Energie Strategie (RES) op waarin plannen staan voor de opwek van zonne- en windenergie op land. Om maatschappelijk gedragen besluiten te kunnen nemen in deze regio's is een zorgvuldig participatieproces essentieel. Om gemeentes en de regio's te ondersteunen bij het opstellen van een maatschappelijk gedragen RES, is op landelijk niveau de participatiecoalitie samengekomen. Deze bestaat uit de 12 Natuur- en Milieufederaties, Energie Samen, Hier Klimaatbureau, LSA Bewoners en Buurkracht.

De landelijke participatiecoalitie wordt op provinciaal niveau ingevuld door organisaties uit de regio. In Noord-Holland wordt de participatiecoalitie gevormd door VEINH en MNH. Deze organisaties nemen samen het voortouw om in samenwerking met andere organisaties coalities te vormen in de RES-regio's Noord-Holland Noord en Noord-Holland Zuid. In Noord-Holland Noord hebben we een uitgebreidere coalitie opgezet met de VEINH en MNH als basis, aangevuld met Economisch Forum (koepel bedrijven) met de bedoeling deze coalitie nog verder

uit te breiden naar onder meer onderwijs, woningbouwcorporaties en LTO Noord. Deze coalitie draagt de naam Coalitie Duurzame Energie Noord-Holland

Looptijd:
01-09-2019 / 01-07-2021

Partners:
Dit project wordt op landelijk niveau uitgevoerd in samenwerking met de 12 natuur- en milieuorganisaties, Energie Samen, HIER Klimaatbureau, LSA-bewoners en buurkracht. In Noord-Holland werken we samen met VEINH, de Noord-Hollandse vereniging van Energie Samen. We werkten ook samen met onze achterban van Noord-Hollandse en landelijke natuurorganisaties en het Economisch Forum Noord-Holland

Doel:
- Inbreng in de RES-regio's Noord-Holland Noord en Zuid door:
    - Organiseren inbreng van input, kennis en ervaringen
    - Kennisbijeenkomsten/ gesprekken met ambtenaren en staten- en raadsleden
    - Afstemming op (boven)provinciaal niveau met stakeholders voor RES-inbreng
- Programmalijn Wijkaanpak Aardgasvrij
    - Vinden en intake bewonersinitiatieven
    - Begeleiden van wijken en gemeenten door wijkondersteuners PC 2.2.6. Training en uitwisseling wijkondersteuners TOTAAL programmalijn Wijkaanpak Aardgasvrij

Acties in 2020:
- Bouwden we ons energienetwerk uit in Noord-Holland op zowel provinciaal als gemeentelijk niveau
- Bezochten we verschillende regionale RES-ateliers in beide RES-regio's.
- Spraken we in samen met of namens onze achterban middels zowel brieven als fysieke/ online aanwezigheid bij raads- en provinciale vergaderingen
- Namen we deel aan verschillende ambtelijke overleggen
- Zaten we in beide RES-regio's in de stuurgroep XL en verschillende ambtelijke overleggen
- Organiseerden we informatiesessies voor onze leden en achterban
- Kregen we een opdracht voor het uitbouwen van de Coalitie Duurzame Energie
- Kregen we een opdracht voor een uitbreiding van onze opdracht voor de RES-organisatie en provincie voor zowel informeren van raden en staten en RES-organisatie en het ondersteunen van gemeenten bij het inpassen van natuur-en landschap en participatie bij het uitwerken van de zoekgebieden.
- Droegen we bij aan drie thematafels: Lokaal eigendom, ruimtelijke inpassing en jongerenparticipatie en kregen we een extra opdracht voor het maken van een leidraad lokaal eigendom voor (gemeente)ambtenaren
- Kregen we vanuit de zoekgebiedenaanpak de opdracht voor drie gemeenten voor het organiseren en adviseren over lokale participatie en maakten we offertes voor nog drie andere
- Inventariseerden we en zochten we contact met bewonersinitiatieven rondom aardgasvrije wijken in samenwerking met VEIN-NH
- Hebben we de RES-organisatie en gemeenten ondersteund in het uitwerken van generieke zoekgebieden door inbreng te organiseren vanuit nationale en lokale natuur- en landschapsorganisaties, eigen kennis en het belang van burgerparticipatie en lokaal eigendom binnen de energietransitie onder de aandacht te brengen van gemeentelijke en provinciale politiek.

Resultaten
- Zitting in RES-werkgroepen op bestuurlijk en ambtelijk niveau
- Het rapport 'Van Kaart naar Vaart' in samenwerking met Economisch Forum met alternatieve zoekgebieden voor de RES Noord-Holland Noord

- Alternatieve schets voor achteroevers als alternatief voor ‘zonne-eilanden’ op het IJsselmeer in samenwerking met natuurorganisaties
- Uitbouw van onze positie als stakeholder en gesprekspartner binnen het RES-proces.
- Inbreng van onze doelen en visie in regionale ateliers.
- Vertegenwoordiging van de achterban in het RES-proces.
- Plan voor het uitbreiden van de Coalitie Duurzame Energie met als doel het positieve geluid vanuit het bedrijfsleven over de energietransitie te laten horen
- Longlist met initiatieven aardgasvrije wijken in Noord-Holland
- Lead voor het verder brengen van 1 van de initiatieven in 2021
- Opdrachten gestart voor gemeenten Hilversum, Ouder-Amstel en Diemen
- Opdracht in de maak voor vier gemeenten in de Kop van Noord-Holland
- ’Reactie RES’’ namens de Participatiecoalitie Noord-Holland
- VEIN-NH-manifest
- Alternatieve zoekgebieden Wieringermeer/achteroevers

TBO-secretariaat

Volgens afspraken in de samenwerkingsovereenkomst is door MNH invulling gegeven aan het secretariaat van het Terreinbeheerdersoverleg Noord-Holland (TBO).

Looptijd:
Doorlopend project met ieder jaar een nieuwe samenwerkingsovereenkomst

Partners:
Organisaties die samenwerken in het TBO zijn: Amsterdamse Bos, Goois Natuurreservaat, IVN, Landschap Noord-Holland, Natuurmonumenten, Natuur en Milieufederatie Noord-Holland, PWN, Recreatie Noord-Holland, Recreatieschap West-Friesland, Recreatie Midden Nederland, Staatsbosbeheer en Waternet.

Doel:
Efficiënte samenwerking faciliteren

Acties en resultaten in 2020:
- Opstellen jaaragenda/agenda's en voorbereiden bijeenkomsten in samenwerking met de voorzitter, in 2020 is dat Willem Hellevoort van Natuurmonumenten
- Uitzetten en inzamelen van relevante vergaderstukken.
- Verspreiding van materialen, mededelingen en relevante uitnodigingen.
- Notuleren van de vergaderingen.
- Uitvoeren en bewaking voortgang van acties naar aanleiding van TBO-bijeenkomsten.
- Bewaken agendering drie communicatiemomenten (nieuwjaarsreceptie, dialoogdag, statenexcursie/werkconferentie). Door het bijzondere jaar werd de Dialoogdag een online bijeenkomst, en kon de werkconferentie voor statenleden niet doorgaan.
- Organiseren nieuwjaarsreceptie en overhandigen knoop in de zakdoek prijs (jan 2020) en voorbereiden nieuwjaarsfilm waarin knoop wordt overgedragen (voor jan 2021)
- Contact met geborgde zetels natuur in de waterschappen.
- Aanvullend zijn de volgende activiteiten uitgevoerd door MNH op verzoek van het TBO:
    - Afstemmingswerkzaamheden reactie ontwerp Omgevingsverordening PNH
    - Jurylid Betrekken bij Groen Fonds (beoordelen 100 aanvragen; juryberaad)
    - Water werkzaamheden
        - Klankbordgroep Rijn West
        - Partneroverleg HHNK
    - Reageren op waterhuishoudkundige blik veenweiden HHNK en organiseren bestuurlijk overleg

- Presentatie Natuurlijke Klimaatbuffers tijdens inspiratiemarkt netwerk klimaatadapatie HHNK
- Ad hoc afstemmingswerkzaamheden
    - Gecoördineerde reacties op Masterplan Biodiversiteit PNH.

Samenwerking met Natuurmonumenten

Na het wegvallen van de boekjaarsubsidie van de Provincie Noord-Holland in 2015 is de MNH veel meer een maatschappelijke onderneming geworden die projectmatig werkt. Vrije financiële middelen om te lobbyen of meer activistisch te werk te gaan zijn schaars – zeker ook vanwege de transitie die in 2017 is doorgemaakt. Voor het échte NGO werk van de MNH is de bijdrage van Natuurmonumenten derhalve essentieel en wordt als zodanig ingezet.

Looptijd
1-1-2020 / 31-12-2020

Partners:
Natuurmonumenten

Doel:
Elkaar versterken in onze werkzaamheden

In 2020
Voerden we vooraf afgesproken werkzaamheden samen uit.

Resultaten:
- Inhoudelijke (juridische) vragen van Natuurmonumenten beantwoord
- Verkenning GLB insteek Provincie Noord-Holland
- Agenderende en lobby acties in de provinciale regiegroep en de gebiedsaanpakken stikstof (Bergen-Schagen)
- Deelname stikstofoverleg met Minister Schouten
- Middels gesprekken en inventarisatie bijgedragen aan aanjagen verminderen stikstofdeposities industrie en haven
- Inzet juridische kennis bij het (gezamenlijk met anderen) indienen van bezwaarschriften gericht op het terugdringen van stikstofuitstoot
- Specifiek vanwege stikstof bijgedragen aan een 6-tal vergunning- en zienswijze procedures
- Middels gesprekken bijgedragen aan het krijgen van draagvlak binnen de provincie voor Natuurinclusieve landbouw en natuur.

A8/A9: juridische ondersteuning Groene Combinatie

In een actief samenwerkingsverband met andere Noord-Hollandse organisaties voor landschaps- en natuurbescherming is met de juridische expertise geparticipeerd in de lobby met betrekking tot de voorgenomen aanleg van een verbinding tussen de A8 en de A9, bij Krommenie en Heemskerk. Het gaat om een jarenlang lopend proces, waarbij kennis van de juridische aspecten van belang is, met name vanwege de status van UNESCO werelderfgoed van het gebied dat doorsneden wordt. In 2021 zullen er door de provincie definitieve besluiten worden genomen, waarna een juridisch (beroeps-)traject in zicht komt.

Looptijd:
01-01-2020 / 31-12-2020

Partners:
11 partijen en bewonersorganisaties

Doel:
Integrale gebiedsoplossing, die het open landschap met alle kwaliteiten respecteert, waarbij ook de verkeers- en leefbaarheidsproblematiek wordt opgelost

Juridische ondersteuning

Onze juridische afdeling maakt mensen wegwijs in het doolhof van regels en procedures. We adviseren hoe je een bezwaar, beroepschrift of handhavingsverzoek opstelt. Ook helpen we om ambtenaren of bestuurders te benaderen of publiciteit te zoeken. Juridische procedures zijn een middel om onze doelen te bereiken, geen doel op zich.

Looptijd:
01-01-2020 / 31-12-2020

Partners:
Lid organisaties, Natuur- en milieuorganisaties in Noord-Holland, actieve burgers, collega's van andere natuur- en milieufederaties

Doel:
Leden en actieve burgers/organisaties bewerktuigen om resultaten te behalen voor milieu, natuur- en landschapsbescherming. In prioritaire gevallen zelf een procedure (mede) instellen.

In 2020:

- Over de mail zijn 30 juridische adviezen gegeven aan leden en actieve burgers, o.a. over bouwplannen in beschermd gebied, bomenkap, aantasting van lokaal groen voor bouw van woningen of sportvelden, in stand houden van recreatiegebieden, bouwplannen met stikstofuitstoot, vuurwerk en lichthinder in natuurgebieden, aanleg van een motorcrossterrein, uitbreiding van een zweefvliegveld met gemotoriseerde vliegtuigen, behoud van vogelnestkasten.
- Aan initiatiefnemers zijn 2 adviezen gegeven over de haalbaarheid van voedselbossen en een uitgebreid advies over de eis van 50% lokaal eigendom in de energietransitie.
- Daarnaast zijn er telefonisch (korte) adviezen gegeven; in voorkomend geval zijn vragers doorverwezen naar gespecialiseerde advocaten.

Omgevingswet

Looptijd:
01-01-2020 / 31-12-2020

Partners:
De Natuur en Milieufederaties

Doel:
De besluitvorming omtrent de Omgevingswet, en de uitvoerings- en invoeringsregelgeving, in duurzame richting beïnvloeden. Coördineren van de inbreng van de 12 milieufederaties daarvoor. Collega's bij de federaties informeren en scholen over concrete ontwikkelingen m.b.t. de Omgevingswet.

In 2020:

- De gezamenlijke natuur en milieufederaties bereiden zich samen met andere milieu-, natuur en landschapsorganisaties voor op de nieuwe Omgevingswet. Doel van het project is om de achterban bij te

scholen en met name concrete handvatten te geven om binnen de kaders van de nieuwe wet actief invloed te kunnen uitoefenen, o.a. door het indienen van zienswijzen en beroepschriften, maar ook door met juridische kennis contacten aan te gaan met overheden (bestuurders, volksvertegenwoordigers en ambtenaren). In dit project heeft de juridisch medewerker een stuk geschreven over de juridische kaders en instrumenten van de nieuwe wet, andere organisaties richten zich meer op de (ecologische) inhoud. Het project wordt in 2021 voortgezet, en de ambitie is om een en ander door te ontwikkelen naar een concreet scholingsaanbod.

- In het kader van de Groene 11 wordt deelgenomen aan lobby-activiteiten met betrekking tot de Omgevingswet: brieven aan de Tweede Kamer, besprekingen met het Ministerie van BZK. MNH richt zich vooral op vergroten van de participatiemogelijkheden voor burgers, en behoud van het juridisch instrumentarium voor provincies.

Goodfoodclub

Er is tal van initiatieven tegen voedselverspilling en we kopen vaker lokale en seizoensgebonden groenten. Deze duurzame initiatieven bundelen we op de website GoodFoodClub.nu. We geven lokale aanbieders en boeren de gelegenheid elkaar te ontmoeten en te inspireren. Dit initiatief is ontstaan vanuit De Natuur en Milieufederaties. MNH heeft inbreng gegeven door lokale aanbieders en initiatieven uit Noord-Holland op de kaart te zetten en zichtbaar te maken op dit platform.

Looptijd:
Vanaf 01-06-2019 / lopend

Partners:
Lokale initiatieven en duurzame boeren in Noord-Holland

Doel:
Informeren van publiek en lokale boeren en duurzame initiatieven zichtbaar te maken. Het aandeel duurzaam en lokaal voedsel vergroten en iedereen ondersteunen die zich hiervoor inzet.

Acties in 2020:

- Onder de aandacht brengen van de GoodFoodClub site bij lokale boeren, natuurorganisaties en onze directe achterban. Gestimuleerd om een bezoek te brengen en input te leveren voor aanvulling initiatieven.

Resultaten

- Ruim 300 landelijke initiatieven waarvan 33 in Noord-Holland

Communicatie

Communicatie is voor MNH van groot belang om haar netwerk te bereiken én effectief invloed uit te oefenen op de ontwikkelingen met betrekking tot natuur, milieu en duurzaamheid in onze provincie. In onze projecten is communicatie een vast element en een onderdeel van de deelbegrotingen. Belangrijke media die we naast onze website inzetten zijn: nieuwsbrieven, gerichte ledenberichten, facebook en twitter. Een compleet overzicht van alle uitingen en persberichten staat vermeld op www.mnh.nl. Hieronder staat een greep uit onze belangrijkste communicatie-activiteiten gerelateerd aan onze projecten.

Belangrijke activiteiten waarin MNH in 2020 een trekkersrol vervulde op communicatiegebied waren:

Duurzame landbouw

- Het project Plan Boom is officieel van start gegaan. Met dit project willen we landelijk 10 miljoen bomen planten waarvan 1 miljoen in Noord-Holland. Waar liggen kansen en beperkingen in het Noord-Hollandse

landschap? Om antwoord hierop te krijgen hebben we een webinar georganiseerd voor gemeenten, geïnteresseerden die grond en/of geld beschikbaar hebben voor bomen of mensen met leuke initiatieven. Op de landelijke site www.planboom.nl kunnen geïnteresseerden zich aanmelden om het doel van 10 miljoen bomenaanplant te realiseren.

- De coördinatie en organisatie van bijeenkomsten en kenniscafé 's – waarvan sommige samen met LTO Noord - met als doel om natuurinclusieve landbouw en agroforestry verder te stimuleren en kennis over dit onderwerp te verspreiden. Kennisverspreiding gebeurt ook via www.landbouwmetnatuur.nl
- In 2020 is de website www.landbouwmetnatuur.nl verder uitgebreid met meer natuurinclusieve maatregelen en landelijke initiatieven van boeren die deze vorm van landbouw toepassen. Aan de hand van interviews met duurzame boeren zijn teksten inspirerende teksten ontwikkeld en deze verwerkt op de site. Via externe communicatiemiddelen is er meer bekendheid aan de website gegeven en het doel van de website kenbaar gemaakt: het ondersteunen en adviseren van boeren, burgers, bedrijven en initiatieven die zich inzetten voor biodiversiteit in hun eigen omgeving. Bij dit project zijn 12 milieufederaties betrokken, MNH heeft hier een trekkersrol.
- Voor ondernemers die aan de slag willen met agroforestry hebben we een digitaal symposium georganiseerd, live vanuit Fruittuin van West in Amsterdam. Aan de hand van praktijkvoorbeelden, praktische handvatten en tips hielpen wij ze op weg om agroforestry op hun terrein mogelijk te maken.
- Bij boer Jorrit Koeman, zijn de eerste werkzaamheden gestart voor de realisatie van agroforestry. Op zijn terrein plaatst hij kleine struiken en fruitbomen waar hij zowel letterlijk als figuurlijk de vruchten van kan plukken.

Luchtvaart

- De campagne Eerlijk over Vliegen, diverse luchtvaartbijeenkomsten en het doelgericht benaderen van de 'luchtvaartpers'. De bijeenkomsten vonden op zowel regionaal als landelijk niveau plaats.
- De website www.eerlijkovervliegen.nl onder de aandacht brengen bij politiek, bewonersorganisaties en andere geïnteresseerden in luchtvaart. Deze site is een belangrijk medium op het gebied van luchtvaart en wordt veel geraadpleegd. Eerlijk over vliegen laat de feiten zien over het vliegen; geen valse claims, eerlijke metingen en heldere analyses van uitspraken die door de luchtvaartsector en politiek worden gedaan.

Duurzame energie

- Om de energietransitie in Noord-Holland Noord succesvol te laten slagen hebben we samen met de Vereniging Energiecoöperaties en – initiatieven N-H en de Westfriese bedrijvengroep een provinciale participatiecoalitie opgestart. Het doel van deze coalitie is om te werken naar een groeiend aantal bottom-up energie-initiatieven en daarmee een geslaagde energietransitie te realiseren.
- In 2020 is de website www.coalitieduurzameenergienh.nl gelanceerd. Hierop staan alle bottom-up energie ter inspiratie voor andere organisaties die duurzaam energie willen opwekken. Dit platform biedt tevens een de mogelijkheid hulpvragen te verzamelen van initiatiefnemers. Deze signalen brengen we in bij de Regionale Energie Strategie in Noord-Holland Noord en Noord-Holland Zuid.
- In het kader van de Regionale Energie Strategie hebben we diverse online Masterclasses Lokaal Eigendom en advies- en kennisbijeenkomsten georganiseerd voor betrokkenen en omwonenden.

Mooi en Gezond Noord-Holland

- Organisatie van de 16e Nacht van de Nacht. Door het coronavirus hebben we besloten om in 2020 geen fysieke activiteiten, bijeenkomsten en evenementen in het donker te organiseren. Dit jaar is een avondvullend programma uitgezonden via facebook en Youtube.
- Op de langste dag van het jaar, 21 juni 2020, vond de online aftrap plaats van ons project 'De Donkerte van het Waddengebied'. Een programma om bewoners, recreanten en toeristen de duisternis van het Waddengebied te laten ervaren en nieuwe rust zoekende toeristen naar de Waddenkust te trekken. Het programma is een initiatief van de Natuur en Milieufederaties van Groningen, Friesland en Noord-Holland, Staatsbosbeheer, Natuurmonumenten en de Rijksuniversiteit Groningen.

- Als onderdeel van het project 'De Donkerte van het Waddengebied' organiseren we, onder de noemer Nacht van het Wad, vier keer per jaar uiteenlopende evenementen georganiseerd langs de waddenkust. Hierbij valt te denken aan nachtwandelingen en -waddenexcursies, diners bij kaarslicht, nachtmuziek, lezingen en workshops. Op de kortste dag van het jaar, 21 december 2020, is de Nacht van het Wad officieel online van start gegaan. Met een online planetariumshow genereerden we bekendheid en maakten we de bezoekers bekend met 'Nacht van het Wad'.
- Is de website www.nachtvanhetwad.nl gelanceerd. Hierop kunnen bezoekers alle nachtelijke activiteiten raadplegen die tijdens Nacht van het Wad worden georganiseerd.

Social media

De websites www.mnh.nl, www.landbouwmetnatuur.nl, www.coalitieduurzameenergienh.nl, www.nachtvanhet-wad.nl de campagnesite www.eerlijkovervliegen.nl zijn actieve platforms voor onszelf en betrokken bedrijven, gemeenten, beleidsmakers en inwoners van Noord-Holland. Onze social media: facebook (266 volgers), twitter @milieufederaties (1.074 volgers), LinkedIn (148 volgers) zetten we in om onze achterban snel te voorzien van inhoudelijke en gerichte informatie die bijdragen aan het behalen van onze doelstelling.

Resultaten/cijfers

Nieuwsbrief

- Onze algemene nieuwsbrief is naar 2.153 (een stijging van ruim 300 t.o.v. vorig jaar) ontvangers verstuurd. Deze is 8 keer uitgebracht met belangrijke informatie over onze lopende projecten.
- De Luchtvaartnieuwsbrief met alle laatste nieuws op het gebied van luchtvaart is in 2020 5 keer verspreid. 282 personen hebben zich hiervoor aangemeld.
- Ons ledenbericht met daarin verslagen van de ledenvergadering is 2 keer verspreid en verstuurd naar 99 aangesloten organisaties.

Website

- Onze website heeft 17.000 bezoekers getrokken.
- De campagnesite www.eerlijkovervliegen.nl heeft ruim 16.000 bezoekers geteld. Dat is een stijging van 40% ten opzichte van 2019.
- De website van Landbouwmetnatuur.nl heeft in 2020 ruim 10.000 bezoekers getrokken. Een extra boost is gekomen na een campagne met diverse uitingen in vakbladen en Social Media promotie.
- De websites van Nacht van de Nacht, GoodfoodClub en Landbouwmetnatuur.nl (trekkersrol) zijn initiatieven van de landelijke natuur en milieufederaties. Hierin leveren we belangrijke input om de betreffende projecten te doen slagen.

Overige communicatie

- We hebben 31 persberichten gerelateerd aan onze projecten verstuurd. Met name luchtvaart, natuurinclusieve landbouw, onze Greenspots, agroforestry en duurzame energie (participatiecoalitie RES) is veel onder de aandacht gebracht.
- Ons twitteraccount kende in 2020 ruim 85.000 tweetweergaven en gemiddeld 300 bezoekers per maand aan het profiel. In totaal hebben we 1.047 volgers en dit is elke maand stijgende. Vooral de onderwerpen luchtvaart en duurzame landbouw zorgen voor veel tweetweergaven.
- Ons facebook account wordt door circa 275 gevolgd. In 2020 hebben we 74 berichten gedeeld. Gemiddeld zijn onze berichten door 110 mensen bekeken.
- We zijn 73 keer online in het nieuws geweest.
- In totaal zijn wij 121 keer in de media genoemd of hebben we een interview gegeven aan de pers.
- In 2020 zijn het jaarverslag en de jaarrekening gepubliceerd op onze website. Deze documenten zijn in te zien via de website van Natuur en Milieufederatie Noord-Holland: www.mnh.nl.

Impactmeting onder externe relaties

Om de impact van de Natuur en Milieufederaties (NMF's), waaronder de Natuur en Milieufederatie Noord-Holland in kaart te brengen, voert de NMF jaarlijks een impactmeting in samenwerking met onderzoeksbureau Avance. Voor de impactmeting wordt jaarlijks ook een enquête gehouden onder de stakeholders. Hoe ervaren zij hun samenwerking met ons? We noemen een paar voorbeelden. Zo'n 82% van de ondervraagde stakeholders geeft aan dat zij door de activiteiten van onze federaties op het gebied van klimaatverandering meer samenwerkingspartners hebben gekregen. Voor de rol van (mede-)uitvoerder van een project geven stakeholders die met ons hebben samengewerkt aan een circulaire economie een 8,5. Voor de rol als belangenbehartiger van natuur en milieu geven ze de federaties een 8,1 en voor de rol als adviseur een 8. Het volledige rapport is te downloaden op onze site.

2.2 Activiteiten van het bestuur en stafbureau

Het bestuur heeft tijdens haar vergaderingen het financieel jaarverslag 2019 vastgesteld en financiële kwartaalrapportages over 2020 besproken. Op elke bestuursvergadering werd een geactualiseerd acquisitieoverzicht en liquiditeitsplanning voor het lopende jaar besproken. Hiermee werd goed zicht gehouden op de financiële situatie van de Milieufederatie. Tijdens de vergaderingen heeft de directeur daar waar zinvol gerapporteerd over de voortgang van acquisitie en uitvoering van projecten. Hiermee vond een doorlopende evaluatie van de uitvoering van het werk plaats. In september 2020 is het jaarverslag 2019 in het bestuur besproken. In november 2020 de begroting 2021.

De Milieufederatie Noord-Holland werft fondsen, voornamelijk voor uitvoering door de eigen organisatie van activiteiten voor haar doelstellingen. Het bestuur heeft geconstateerd dat deze uitvoering plaatsvindt met een hoog niveau van kennis en doelmatigheid. De terugmelding door doelgroepen, partners in samenwerking en subsidieverleners is hierover over het algemeen positief. De Natuur en Milieufederatie Noord-Holland heeft van het Centraal Bureau Fondsenwerving een Keurmerk voor kansspelbegunstigde organisatie toegekend gekregen.

2.3 Toekomstparagraaf

In 2020 is een zoektocht naar nieuwe bestuursleden succesvol afgerond. November 2020 zijn drie nieuwe leden benoemd. In de loop van 2021 volgt nog een vierde benoeming. Twee zittende bestuursleden zijn afgetreden of treden af. Met de nieuwe bestuursleden is een herijking van de Lange Termijn-strategie gestart, mede in het licht van de conclusie van het oude bestuur en de directeur in 2019 dat de MNH voor twee tot drie cruciale jaren stond wat betreft de toekomst. De missie is onveranderd kristalhelder. De vertaling ervan naar strategische positionering en koers zijn onderwerp van herijking van de LT-strategie. Het gewenste profiel met accenten op luchtvaart, landbouw, energietransitie en circulaire economie is ook duidelijk. Maar, zoals ook uit de risicoanalyse blijkt, is de financiële positie ook nu nog niet stabiel genoeg en daarmee kan de werkorganisatie niet voldoende robuust worden ingericht. Bestuur en directeur zijn het erover eens dat de tijd dringt om de ambitie als speler van betekenis waar te kunnen maken. Toch zijn bestuur en directie zeker niet somber over de toekomst. De afgelopen vier jaar is gebleken dat, mede door de bezielende leiding van de directeur, vele nieuwe wegen zijn ingeslagen en een groot aantal projecten is verworven, van klein tot groot. Met een duidelijke koers en herkenbaar profiel moet het mogelijk zijn meer grotere projecten met afzienbare lange-termijnfinanciering te verwerven, en parallel daaraan een stabiele werkorganisatie met de juiste kennis en ervaring op te bouwen en te consolideren. De ontwikkelingen rond de (financiële) relatie met de provincie zijn hierbij van grote betekenis.

Hoofdpunten meerjarenbeleidsplan

In 2018 is het meerjarenplan 2019-2025 vastgesteld. Dit meerjarenbeleidsplan vormt de basis voor de jaarwerkplannen. We richten ons de komende jaren op de onderstaande vier programma's.

MNH werkt met prioriteit aan:
1. Natuurinclusieve landbouw
2. Gezonde leefomgeving rondom Schiphol
3. Natuur & landschap
4. Het ondersteunen van de energieke samenleving
De ambities hebben we per thema als volgt geconcretiseerd:

1. Natuurinclusieve landbouw

Doelstelling: In 2030 is alle grondgebonden landbouw in Noord-Holland natuur inclusief. Dit komt overeen met de recent door de provincie vastgestelde doelstelling.
Activiteiten: Om Natuurinclusieve Landbouw (NIL) op grote schaal te implementeren is het belangrijk dat we kennis delen, samenwerken en boeren en burgers meer met elkaar in contact brengen. Daarnaast geven we boeren handvatten om te experimenteren met NIL en de resultaten te monitoren, te delen en te presenteren.

2. Gezonde leefomgeving rondom Schiphol

Doelstelling: De luchtvaart op Schiphol (en rest Nederland) voldoet aan randvoorwaarden voor klimaat, gezondheid en een prettige leefomgeving.
Activiteiten: Als MNH maken wij inzichtelijker hoe de uitkomsten van onderzoeken, afkomstig van de luchtvaart of politiek, tot stand komen. We analyseren de onderzoeksmethoden en plaatsen de uitkomsten in een breder perspectief. We leggen uitspraken van de politiek en media onder een vergrootglas. Met als doel de maatschappij en de politiek met behulp van discussies in beweging te krijgen en zo te komen tot een gezondere en klimaatvriendelijke luchtvaart. Wij richten ons vooral op de volgende belangrijke aspecten die betrekking hebben op vliegverkeer: fijnstof, innovatie, Milieueffectrapportage (MER), geluidshinder, vliegalternatieven en klimaat.
Ook verbinden, versterken en ondersteunen wij overheden, luchtvaartsector, natuurorganisaties, geïnteresseerden en bewonersorganisaties uit heel Nederland die de ongewenste effecten van luchtvaart willen verminderen.

3. Natuur & landschap

Doelstelling 2025:
• Er is breed draagvlak voor natuur bij politici, inwoners en vooral ondernemers. De natuur wordt vormgegeven in een robuuste structuur met verbindingen.
• Landschapsbescherming en ontwikkeling wordt bij alle ruimtelijke ontwikkelingen als vertrekpunt genomen. Behoud en versterking van landschappelijke kwaliteit wordt alom belangrijk gevonden als vestigingsfactor, voor een prettige woon- werk- en leefomgeving, en als drager van biodiversiteit.
• Natuurbeheer is niet langer ‘exclusief’ van terreinbeheerders en landgoedeigenaren maar wordt ook uitgevoerd door (natuur)boeren en groepen inwoners. Het beheer vindt plaats op basis van goede afspraken over te behalen natuurdoelen.
• Bewoners in en rondom stedelijk gebied nemen zelf het initiatief om groen te beheren of te ontwikkelen.
• De balans tussen economie en ecologie is hersteld.

4. Ondersteunen van de energieke samenleving

Doelstelling 2025:
• De helft van de bij Natuur en Milieufederatie Noord-Holland aangesloten groepen zijn open, flexibele netwerkorganisaties, die in nieuwe netwerken met betrokken inwoners initiatieven starten. Zij zoeken (op thema) naar (eventueel tijdelijke) medestanders buiten hun eigen organisatie en doen waar nodig een beroep op gemeente en Natuur en Milieufederatie Noord-Holland voor ondersteuning.
• Bij een derde van onze projecten betrekken we de lokale groepen of vrijwilligers en proberen ook voor hen financiering te regelen of via gesloten beurs hun organisatie te versterken.
• We nemen niet geïsoleerd het initiatief, maar zoeken altijd de publiek-private samenwerking. Wij zijn in staat om groene ideeën van inwoners boven water te krijgen en/of te stimuleren en hieromheen een netwerk te bouwen.
• In 2025 staat een kwart van de gemeenten in Noord-Holland open voor groene en duurzame initiatieven en ideeën van haar inwoners en zijn bereid deze te ondersteunen. Door goede voorbeelden en successen dragen we bij aan een meer open houding van gemeenten in Noord-Holland.

2.4 Begroting 2021

MNH	2021 begroot	2020 begroot	2020 realisatie
INKOMSTEN			
Fonds Prov Milieufederaties	206.000	164.185	269.605
Subsidies Provincie NH		-	
Acquisitie andere fondsen	372.500	434.332	353.701
Opdrachten	314.000	39.000	152.593
Diversen	2.500	34.780	1.776
TOTAAL INKOMSTEN	**895.000**	**672.297**	**777.674**
UITGAVEN **UITVOERINGSKOSTEN** **Personeelskosten**			
Salarissen	446.000	275.000	440.706
Ziekteverzuim verzekering	7.000	4.000	6.828
Deskundigheidsbevordering	3.000	3.000	2.784
Ingehuurd personeel (onder directe projectkosten)	-	35.000	10.573
Overig	4.000	4.000	10.624
subtotaal	**460.000**	**450.000**	**471.515**
Huisvestingskosten			
Huur en schoonmaak	12.000	14.000	11.616
Onderhuur	2.300-	2.000-	2.220-
Belastingen en verzekeringen	2.500	2.500	2.427
Energie	6.000	3.500	5.601
Kleine inventaris			-
Beveiligingskosten		-	-
Afschrijving gebouw		-	-
Overig	6.800	1.000	1.177
subtotaal	**25.000**	**19.000**	**18.601**

natuur en milieu federatie noord-holland

	2021 begroot	2020 begroot	2020 realisatie
Kantoorkosten			
Kantoorbenodigdheden	1.500	1.000	1.644
Telefoon en internet	2.500	6.000	2.810
Porti- en vrachtkosten	100	3.000	78
Drukwerk- en kopieëerkosten		5.000	-
Administratie en accountant	30.000	15.000	32.060
Abonnementen	700	2.000	706
Automatisering	10.000	7.000	10.004
Afschrijving inventaris	2.150	1.500	2.151
Overig	1.050	1.500	4.346
subtotaal	**48.000**	**42.000**	**53.798**
Overige uitvoeringskosten			
Bestuur	1.500	1.500	549
Jaarverslag	1.500	1.500	1.500
Proceskosten	-	-	-
Reis- en verblijfkosten	10.000	10.000	6.067
Overig			2.831
subtotaal	**13.000**	**13.000**	**10.947**
Totaal uitvoeringskosten	**546.000**	**524.000**	**554.862**
DIRECTE PROJECTKOSTEN	**208.000**	**145.832**	**207.815**
INHUUR	**140.000**		
TOEVOEGING BESTEMMINGSFONDSEN	-	-	-
BIJDRAGE UIT BESTEMMINGSFONDSEN			
TOTAAL UITGAVEN	894.000	669.832	762.677
RESULTAAT VOOR BIJZONDERE			
BATEN EN LASTEN	**1.000**	**2.465**	**14.997**
Aantal medewerkers (gemiddeld)	9,92	6	9,92
Aantal fte in dienst (gemiddeld)	6,47	3,80	6,47

natuur en milieu federatie noord-holland

3. De financiële positie van de vereniging

3.1 Staat van Baten en Lasten

De baten overtroffen in 2020 de begrote baten. Ook de kosten van uitvoering van de gefinancierde activiteiten namen evenredig toe. Het resultaat in 2020 is positief. Het resultaat vóór verrekening van bestemmingsreserves en incidentele lasten in 2020 bedraagt € 14.998 positief. Vergeleken met de begroting is dit € 12.533 meer. De in 2019 gevormde bestemmingsreserve van € 25.000 is in 2020 onttrokken. In 2020 is er opnieuw een toevoeging van € 25.000 aan de bestemmingsreserves. Het resultaat na vrijval van en toevoeging aan bestemmingsreserves is daardoor € 14.998 positief. Dit saldo is toegevoegd aan de continuïteitsreserve. In 2020 zijn de kantoorkosten enigszins gedaald. De kosten van de personele overhead zijn gestegen ten opzichte van 2019.

3.2 Balans en beleid t.a.v. reserves

De vereniging MNH streeft naar het aanhouden van een voldoende Eigen Vermogen tot het waarborgen van de continuïteit. Positieve resultaten zullen in het daaropvolgende jaar bestemd worden, zodat het Eigen Vermogen beperkt blijft tot een continuïteitsreserve. Het Algemeen Bestuur heeft er voor wat betreft de continuïteitsreserve besloten deze aan te houden op een bedrag van € 400.000,-. De reservevorming in het Eigen Vermogen voldoet aan de VFI-richtlijn, namelijk: er wordt geen reserve gevormd, zonder dat deze bestemd is. De continuïteitsreserve is bedoeld om risico’s op korte termijn op te vangen. De continuïteitsreserve is door toevoeging van het resultaat in 2020 gesteld op € 140.718,- De liquiditeiten van de vereniging zijn ondergebracht op spaar- en bankrekeningen, waar geen vermogensrisico's aan verbonden zijn.

4. Verantwoordingsverklaring

De bestuursleden van vereniging Milieufederatie Noord-Holland hebben allen in een verklaring (bijlage 12 van het reglement CBF) de volgende principes onderschreven:

- Binnen de instelling dient de functie ‘toezicht houden’ duidelijk te zijn gescheiden van het ‘besturen’ dan wel van de ‘uitvoering’.”
- De instelling dient continu te werken aan een optimale besteding van middelen, zodat effectief en doelmatig gewerkt wordt aan het realiseren van de doelstelling.
- De instelling streeft naar optimale relaties met belanghebbenden.

In een verantwoordingverklaring van het Bestuur wordt beschreven hoe de vereniging invulling geeft aan deze principes. Deze verklaring is als bijlage 1 bij dit jaarverslag gevoegd.

5. Beloning van de directie

Toelichting toets Regeling bezoldiging directeuren van Goededoelenorganisaties

Per 1 januari 2018 heeft de onafhankelijke Commissie Normstelling van het CBF de toepassing van de beloningsregeling verplicht gesteld. Het CBF heeft als toezichthouder de opdracht om de toepassing van Erkenningsnormen en daarmee de beloningsregeling te toetsen. Dit gebeurt aan de hand van een BSD-score (Basis Score voor Directiefuncties) die de verschillende onderdelen van de directiefunctie beoordeelt. De regeling verplicht de NMF én de BSD-score én de beloning van de directeur in het jaarverslag op te nemen.

Bezoldiging directie

De BSD-score van de directeur Natuur en Milieufederatie Noord-Holland is voor het jaar 2020 berekend op 355 (vastgesteld door het bestuur). Deze score moet in 2021 opnieuw vastgesteld worden en wordt waarschijnlijk ook getoetst door het CBF.
Het salaris van de directeur (zie bijlage 3) was in 2020 € 78.054,- bij een omvang dienstverband van 86,49%. Per volledige fte betekent dit een salaris van € 90.250,-.

Onder het jaarinkomen van de directeur wordt verstaan salaris op fulltime basis (37 uur per week in ons geval), plus vakantietoeslag, plus eindejaarstoeslag of andere vergoedingen. De laatste twee zijn bij ons niet van toepassing.

Bij een BSD-score van 355 hoort volgens de regeling een maximum van € 99.828,- bij een volledige fte.
Kortom, de directeur Natuur en Milieufederatie Noord-Holland zit met zijn bezoldiging onder het gegeven maximum. De bezoldiging is daarmee ook lager dan het absolute maximum van de beloningsregeling.

In bijlage 3 is de vermelding bezoldiging directie in de toelichting op de staat van baten en lasten opgenomen.

Namens het bestuur
Reinier van den Berg, voorzitter

BIJLAGE 1
Verantwoordingsverklaring van het bestuur van Vereniging Natuur en Milieufederatie Noord-Holland

De leden van de directie en het bestuur van de Natuur en Milieufederatie Noord-Holland (MNH) onderschrijven de volgende principes:

1. Binnen MNH wordt de functie 'toezicht houden' (vaststellen of goedkeuren van plannen, en het kritisch volgen van de organisatie en haar resultaten) duidelijk gescheiden van het 'besturen' en van de dagelijkse leiding over de organisatie.
2. MNH dient continu te werken aan een optimale besteding van middelen, zodat effectief en doelmatig gewerkt wordt aan het realiseren van de doelstelling.
3. MNH streeft naar optimale relaties met belanghebbenden, met gerichte aandacht voor de informatieverschaffing en de inname en verwerking van wensen, vragen en klachten.

In deze verantwoordingsverklaring wordt beschreven op welke manier MNH invulling geeft aan deze principes.

Principe 1. Functiescheiding tussen toezicht en uitvoering

De Natuur en Milieufederatie Noord-Holland heeft de verantwoordelijkheid voor de uitvoering van het beleid intern neergelegd bij de directeur. Deze legt hierover structureel, door middel van verslagen, en incidenteel, door verslag en toelichting op bestuursvergaderingen, verantwoording af. De verdeling van verantwoordelijkheden en taken tussen bestuur en directie zijn vastgelegd in een directiestatuut. De verdeling van verantwoordelijkheden en taken rond de besteding van de financiële middelen zijn vastgelegd in de Beschrijving van de administratieve organisatie. Van haar bevindingen en conclusies doet het bestuur jaarlijks verslag aan de Algemene ledenvergadering van de Natuur en Milieufederatie Noord-Holland, het hoogste controlerend en beleidsbepalend orgaan van de vereniging.

Principe 2. Optimale besteding van de financiële middelen

Bij zijn toezichthoudende functie richt het bestuur zich op het bereiken van een zo effectief mogelijke inzet van de beschikbare middelen voor de doelstellingen van de organisatie binnen randvoorwaarden van een ruimschoots voldoen aan voorwaarden van een goede bedrijfsvoering, verantwoord personeelsbeleid en continuïteit van de organisatie. Het bestuur doet deze toetsing mede aan de hand van de door de directeur voorgelegde voortgangsrapportages en kwartaal- en jaarverslaggeving betreffende de activiteiten, acquisitie, communicatie, financiën en personeel van de Natuur en Milieufederatie. Deze rapportages evalueren de geformuleerde doelstellingen voor projecten en activiteiten, zowel inhoudelijk als kwantitatief. Hiertoe wordt o.a. gewerkt met een systeem van werkurenregistratie per medewerker per project.
Voortgangsrapportage en verslaggeving voldoen aan de door het Centraal Bureau Fondsenwerving en Nationale Postcodeloterij gestelde eisen. Tevens richt het bestuur zich naar de richtlijnen voor goed bestuur, zoals geformuleerd door de VFI (vereniging fondsenwervende instellingen). Daarnaast volgt de Natuur en Milieufederatie Noord-Holland de regeling Beloning Directeuren van Goede Doelen Nederland en valt de beloning binnen de normen van het CBF.
Ter beheersing van de overheadkosten heeft het bestuur een norm geformuleerd. In samenwerking met de andere provinciale Milieufederaties zal deze norm worden geëvalueerd en eventueel bijgesteld. Dit wordt in de jaarrekening toegelicht in het onderdeel Toelichting op de onderscheiden posten van de Staat van Baten en Lasten met specificatie van administratie- en beheerskosten en kosten werving subsidies.

Principe 3. Optimale communicatie met belanghebbenden

Het bestuur ziet communicatie als een integraal onderdeel van de beleidsplanning, zoals die plaatsvindt in het meerjarenbeleidsplan en de jaarplannen. Het is een essentieel onderdeel van de beleid beïnvloedende doelstelling en werkzaamheden van de Natuur en Milieufederatie Noord-Holland. De Natuur en Milieufederatie Noord-Holland geeft ongeveer 10 keer per jaar een digitale nieuwsbrief uit. De registratie en behandeling van klachten gaat met behulp van een klachtenregister.

BIJLAGE 2
Leden Bestuur en nevenfuncties

Leden Bestuur

Het bestuur van de Stichting bestond in 2020 uit de volgende personen:

Aanvang 2020:
Dhr. R van den Berg (voorzitter)
Mevr. E.J.M. Plasmeijer (vicevoorzitter)
Dhr. K. Buskermolen (penningmeester)
Mevr. H.J.M. van Zutphen (secretaris)

Uitbreiding bestuursleden najaar 2020
Mevr. R. Zonneveld (voorzitter)
Mevr. M van der Laan (algemeen bestuurslid)
Mevr. C. Capendale (algemeen bestuurslid)

Nevenfuncties bestuur en directie van MNH in 2020

Bestuur

Naam	Nevenfuncties
Dhr. R. van den Berg	Gepensioneerd en was onderdirecteur van het Planbureau voor de Leefomgeving.
Mevr. E.J.M. Plasmeijer	Stadsdeelsecretaris Nieuw West bij de Gemeente Amsterdam en bestuurslid bij Stadswerk, een vereniging van gemeenten met programma's op het gebied van duurzaamheid.
Dhr. K. Buskermolen	Gepensioneerd en was hoofd Onderwijsfaciliteiten bij het Horizoncollege in Noord-Holland. Verder is hij bestuurder van E-mobilegroup in Haarlem.
Mw. H.J.M. van Zutphen	Directeur van Stichting Nederland Schoon en vrijwillig Business Consultant voor Women on Wings, een ontwikkelings-NGO, actief in India.
Mevr. H.E van der Laan	Directeur ontwikkeling en innovatie bij Aeres in Ede en Lid van de adviescommissie van Groen Kennisnet 3.0.
Mevr. R. Zonneveld-Birza	Projectleider en bestuursadviseur, Bibliotheek De Tweede Verdieping in Nieuwegein. Verder is ze voorzitter van bestuur Stichting DelftsPeil en Kartrekker van Herenboeren Delft-Rijswijk.

Directie

Dhr. S.P. Akkerman	Eigenaar Oliithe – trends en strategie Voorzitter bestuur Stichting Kringlooptoets Lid Raad van Advies Keygene Lid Raad van Advies Forfarmers

BIJLAGE 3
Vermelding bezoldiging directie in jaarrekening

Naam	S.P. Akkerman
Functie	Directeur
Duur dienstverband 2018	1-1-2020/31-12-2020
Omvang dienstverband (in fte)	0,8649
Gewezen topfunctionaris	Nee
Echte of fictieve dienstbetrekking	Echt

WNT-maximum 2020	€ 201.000
Individueel WNT-maximum	€ 173.838
Bezoldiging	€ 78.054
Belastbare onkostenvergoeding	0
Beloningen betaalbaar op termijn	0
Subtotaal	€ 78.054
Omgerekend naar 100% aanstelling	€ 90.250
	=======
Werkgeversdeel pensioenpremie	€ 8.971
	_____
Totaal bezoldiging	€ 87.025
Omgerekend naar een 100% aanstelling	€ 100.619
	=======

natuur en milieu noord-holland federatie

DEEL II Jaarrekening 2020

Dit is de jaarrekening van de vereniging Milieufederatie Noord-Holland, statutair gevestigd en kantoorhoudend te Zaandam.

Vereniging Milieufederatie Noord-Holland
Rapport inzake de
Jaarrekening 2020

Inhoudsopgave

Rapport

Jaarbericht 2020

Jaarrekening

Balans per 31 december 2020	38
Staat van Baten en Lasten over 2020	40
Kasstroomoverzicht	42
Toelichting op de balans en staat van Baten en Lasten	43
Niet in de balans opgenomen activa en verplichtingen	46
Toelichting op de onderscheiden posten van de balans	47
Toelichting op de onderscheiden posten van de staat van Baten en Lasten	50
Specifieke toelichting bezoldiging directie	56
Ondertekening van de jaarrekening	57
Controleverklaring	58

natuur en milieu federatie noord-holland

Balans per 31 december 2020
(na resultaatbestemming)

Activa		**2020**		**2019**
	€	€	€	€
Vaste activa				
Verbouwing	-		-	
Inventaris	6.984		6.381	
		6.984		6.381
Vlottende activa				
Vorderingen:				
Debiteuren		483.640		205.066
Overige vorderingen en overlopende activa		162.299		82.616
Liquide middelen		628.031		150.962
		1.280.955		445.025

natuur en milieu federatie noord-holland

Passiva		2020		2019
	€	€	€	€
Reserves en fondsen				
Vrij besteedbare reserves en fondsen:				
Continuïteitsreserve	140.718		125.720	
		140.718		125.720
Vastgelegde reserves en fondsen				
Bestemmingsreserve	25.000		25.000	
		25.000		25.000
Totaal eigen vermogen		165.718		150.720
Langlopende schulden				
Langlopende schulden	40.000			
Kortlopende schulden				
Crediteuren	22.816		18.385	
Belastingen en premies sociale verzekeringen	27.058		22.182	
Overige schulden en overlopende passiva	1.025.364		253.738	
		1.115.237		294.305
		1.280.955		445.025

natuur en milieu federatie noord-holland

Staat van Baten en Lasten over 2020

	Realisatie 2020 €	Verenigingsbegroting 2020 €	Realisatie 2019 €
Baten bijdragen particulieren	1.226	34.780	2.715
Baten bijdragen organisaties	550	-	550
Baten verbonden organisaties zonder winstoogmerk	269.605	164.185	209.749
Baten andere organisaties zonder winstoogmerk	272.636	434.332	173.272
Subsidies overheden en anderen	81.065	-	105.228
Baten uit levering diensten	152.593	39.000	95.853
Overige baten en lasten	-	-	-
Totale baten	777.674	672.297	587.367

BESTEDINGEN
Besteed aan doelstellingen

Directe projectkosten naar thema

Energieke samenleving	129			113
Gezonde leefomgeving Schiphol	13.760			2.423
Natuur en Landschap	100.008			43.612
Natuurinclusieve landbouw	38.034			46.539
Circulaire economie	12.290			16.556
Groene energie en klimaat	43.595			3.420
		207.815	145.832	112.662

		Realisatie 2020 €	Verenigingsbegroting 2020 €	Realisatie 2019 €
Uitvoeringskosten[1] naar thema				
Energieke samenleving	9.766			12.902
Gezonde leefomgeving Schiphol	73.963			54.959
Natuur en Landschap	99.098			69.710
Natuurinclusieve landbouw	45.221			84.845
Circulaire economie	10.043			18.641
Groene energie en klimaat	136.108			50.838
		374.198	366.800	291.894
Totaal besteed aan doelstelling		582.013	512.632	404.556
Acquisitie, beheer en administratie				
Acquisitiekosten	13.650			22.299
Kosten beheer en administratie[2]	167.013			70.942
		180.663	157.200	93.241
Totale bestedingen		762.676	669.832	497.797
Resultaat voor incidentele baten en lasten		14.998	2.465	89.570
Incidentele baten en lasten		-	-	-
Resultaat na incidentele baten en lasten		14.998	2.465	89.570

	Realisatie 2020 €	Verenigingsbegroting 2020 €	Realisatie 2019 €
Resultaatbestemming			
Toevoeging/ onttrekking aan:			
Te verdelen tekort /overschot	14.998	2.465	89.570
Mutatie continuïteitsreserve	14.998	2.465	64.570
Mutatie bestemmingsreserves	-	-	25.000
Mutatie bestemmingsfondsen		-	
	-	-	-

natuur en milieu federatie noord-holland

Kasstroomoverzicht

Het saldo van de geldmiddelen is in 2020 toegenomen. De oorzaak hiervan blijkt uit onderstaande analyse van de kasstromen.

		2020		2019
		x € 1.000		x € 1.000
Kasstroom uit operationele activiteiten:				
Overschot/tekort	15		90	
Bij: afschrijving materiële vaste activa	2		1	
		17		91
Aanpassingen voor:				
Mutaties voorzieningen opgenomen				
in staat van Baten en Lasten	-		-	
Veranderingen in werkkapitaal:				
Mutatie vorderingen	358-		216-	
Mutatie bestemmingsfondsen				
Mutatie kortlopende schulden	821		116	
		463		100-
		480		9-
Kasstroom uit investeringsactiviteiten:				
Investeringen in materiële vaste activa		3-		4-
Kasstroom uit financieringsactiviteiten:				
Netto kasstroom		477		13-
Mutatie geldmiddelen		477		13-

natuur en milieu federatie noord-holland

Toelichting op de balans en staat van Baten en Lasten

Algemene grondslagen voor de opstelling van de jaarrekening

De vereniging Milieufederatie Noord-Holland, statutair gevestigd te Zaanstad, is ingeschreven bij de Kamer van Koophandel en Fabrieken onder nr. 40634265.
De waardering van activa en passiva en de bepaling van het resultaat vinden plaats op basis van historische kosten. Tenzij bij de desbetreffende balanspost anders wordt vermeld, worden de activa en passiva opgenomen tegen nominale waarde.

Baten en lasten worden toegerekend aan het jaar waarop zij betrekking hebben. Verliezen en risico's die hun oorsprong vinden voor het einde van het verslagjaar, worden in acht genomen indien deze vóór het opmaken van de jaarrekening bekend zijn geworden.

De jaarrekening is opgesteld conform de Richtlijn Fondsenwervende instellingen van de Raad voor de Jaarverslaggeving (RJ 650), waarbij onderscheid is gemaakt tussen fondsenwerving en de bestedingen daarvan naar zes doelstellingen.

Continuïteit

De provincie Noord-Holland heeft besloten de boekjaarsubsidie aan de MNH per 1 januari 2016 te beëindigen. Het toenmalige bestuur van de Milieufederatie Noord-Holland heeft toen moeten besluiten tot een drastische inkrimping van het aantal medewerkers. Het verlies in 2016 heeft het eigen vermogen van de Milieufederatie Noord-Holland sterk verminderd.

In 2017, 2018 en in 2019 werd de continuïteit van de Milieufederatie Noord-Holland ondersteund door een overeenkomst met De Natuur en Milieufederaties, die o.a. voorziet in een liquiditeitsvoorschot van € 70.000. Inmiddels is 20.000 euro van deze lening afgelost en wordt er de komende jaren voorzien in een aflossing van telkens 10.000 euro.

De Nationale Postcodeloterij heeft het werk van de Natuur en Milieufederaties in 2019 begunstigd met een vergelijkbaar bedrag als de afgelopen jaren werd toegekend. Dit heeft mede de basis gelegd voor continuïteit in 2020, samen met een goed gevulde projectenportefeuille en een versterkte inzet op het acquireren van projecten bij andere financiers dan overheden.

De positieve resultaten van 2017, 2018, 2019 en 2020 hebben de basis voor de continuïteit versterkt. Deze continuïteit is echter, gezien de nog steeds beperkte vermogenspositie van MNH, nog sterk afhankelijk van de verwerving van voldoende subsidies en opdrachten voor 2021 en verdere jaren. De continuïteitsreserve voldoet ook nog niet aan de norm die daarvoor vanuit het CBF wordt gesteld. Tegelijk is de portefeuille voor 2021 bijzonder goed gevuld. De portefeuille voor 2022 is uitdagend als altijd, ook omdat een aantal langer lopende projecten eind 2020 stoppen en het onzeker is of op die projecten een vervolg komt.

Grondslagen voor de waardering van activa en passiva

Materiële vaste activa.
De materiële vaste activa worden gewaardeerd tegen verkrijgingsprijs, verminderd met de op basis van de geschatte economische levensduur bepaalde afschrijvingen. De afschrijvingen bedragen een vast percentage van de verkrijgingsprijs.

Vorderingen
De vorderingen worden opgenomen tegen nominale waarde onder aftrek van de noodzakelijk geachte voorzieningen voor het risico van oninbaarheid.

Continuïteitsreserve
Het bestuur van MNH streeft een goede verzekering van de continuïteit van MNH na. Daartoe dient de Continuïteitsreserve een bedrag te zijn van € 400.000. Zolang dit bedrag niet is bereikt, voegt het

bestuur MNH jaarlijks zoveel mogelijk van het exploitatiesaldo toe aan de continuïteitsreserve en indien nodig rekening houdend met de continuïteit van onze projecten.

Bestemmingsreserve
Het project Kantelen van de Koers van de luchtvaart is een doorlopend project. In 2021 is het noodzakelijk hiervoor activiteiten af te maken die in 2020 zijn gestart. Het gaat om deelname aan de ORS, het voortzetten van de campagne en website “Eerlijk over Vliegen", agenderende en lobbyactiviteiten en het uitvoeren van toegezegde onderzoeken. Tegelijk zijn voor deze activiteiten de inkomsten in 2021 te beperkt om aan alle inhoudelijke projectverplichtingen te voldoen. Om de continuïteit van de activiteiten in het project “Kantelen van de Koers van de Luchtvaart” te waarborgen reserveert de MNH 25.000 hiervoor uit het resultaat 2020.

Grondslagen voor de bepaling van het resultaat

Baten bijdragen particulieren en organisaties
Onder deze categorie worden gelden verantwoord, die door de gever vrijwillig zijn afgestaan en geen (evenredige) tegenprestatie vragen voor geleverde goederen en of diensten.

Resultaat verkopen artikelen en/of gebruikte goederen
Onder deze categorie wordt het resultaat verantwoord van de verkoop van artikelen en/of gebruikte goederen. Dit resultaat wordt bepaald op basis van de netto-omzet verminderd met de kostprijs van de verkochte artikelen en/of goederen en toegerekende uitvoeringskosten.

Baten verbonden organisaties zonder winstoogmerk
Onder deze categorie worden bijdragen verantwoord van tijdelijke of blijvende samenwerkingsverbanden zonder winstoogmerk waarvan de Milieufederatie Noord-Holland deel uitmaakt.

Baten andere organisaties zonder winstoogmerk
Onder deze categorie worden bijdragen verantwoord van andere organisaties zonder winstoogmerk aan de Milieufederatie Noord-Holland.

Subsidies overheden en anderen
Onder deze categorie worden toegezegde subsidies van overheden, bedrijven en instellingen verantwoord. Onder subsidies zijn te verstaan bijdragen, die door de verstrekker afhankelijk zijn gesteld van de uitvoeringskosten van een project.

Bestedingen
Onder de bestedingen worden de volgende kosten verantwoord:
- directe projectkosten
- aandeel in de uitvoeringskosten.

Uitvoeringskosten
Onder de uitvoeringskosten worden de kosten verantwoord van de eigen organisatie. De personeelskosten zijn binnen de doelstellingen verdeeld op basis van urenregistratie en de werkelijke personeelskosten per medewerker. De andere kosten zijn conform deze urenregistratie verdeeld over de doelstellingen.

Kosten van eigen fondsenwerving
Alle kosten van activiteiten, die direct of indirect ten doel hebben mensen, bedrijven of instellingen te bewegen geld te geven voor één of meer van de doelstellingen, worden aangemerkt als kosten fondsenwerving.

Beheer- en administratiekosten
Ingevolge aanpassing van de Richtlijn voor de Jaarverslaggeving 650, dient een fondsenwervende instelling met ingang van 2008 aan te geven welk deel van de kosten is gemaakt voor beheer en administratie. De 12 Nederlandse provinciale Milieufederaties stellen zich op het standpunt dat deze kosten gemaakt worden voor het realiseren van de doelstellingen van deze organisaties en tot de uitvoeringskosten behoren. Ter uitvoering van de RJ 650 wordt ook een toelichting op de onderscheiden posten van de Staat van Baten en Lasten opgenomen, waarin de kosten van fondsen- en subsidiewerving en beheer en administratie apart zijn gespecificeerd.

Bijzondere baten en lasten
De afzonderlijke posten zijn toegelicht onder de toelichting van de baten en lasten.

Belastingen
De milieufederatie Noord-Holland is voor gesubsidieerde en uit fondsenwerving gefinancierde activiteiten op grond van de doelstelling vrijgesteld van BTW. Per 1 januari 2014 is de vrijstelling voor sociaal-culturele prestaties door de belastingdienst bij mondelinge mededeling van een medewerker van het ministerie van financiën ingetrokken. Hiervan is echter geen schriftelijke bevestiging ontvangen. Voor werken in opdracht en detacheringsactiviteiten is derhalve BTW van toepassing. De Milieufederatie is voor de vennootschapsbelasting niet belastingplichtig.

Grondslagen voor de opstelling van het kasstroomoverzicht

Het kasstroomoverzicht is opgesteld volgens de indirecte methode.

Niet in de balans opgenomen activa en verplichtingen

Huurovereenkomsten

De specificatie luidt als volgt:

Object	Huur via	Einde huur	Opzeg-termijn	Huur per jaar	Prijspeil
Kantoorpand * Kleine Tocht 4-A Zaandam	Dettmer Holding BV	30-11-2021	3 mnd.	€ 10.413	2020
De huurovereenkomst wordt ieder jaar stilzwijgend met één jaar verlengd. De opzegtermijn is 3 maanden.					
Copying/ Printing	BNP PARISBAS Leasing Solutions	15-05-2023	6 mnd.	€ 3.132	2020

Toelichting op de onderscheiden posten van de balans

Activa

Materiële vaste activa	Inventaris €	Totaal €
Boekwaarde 1-1-2020	6.381	6.381
Bij: investeringen	2.754	2.754
	9.135	9.135
Af: afschrijving	2.151	2.151
Boekwaarde 31-12-2020	6.984	6.984
Afschrijvingspercentages	20%	

Alle onder de materiële vaste activa opgenomen inventaris zijn dienstbaar aan de bedrijfsvoering.

Vorderingen

	31-12-2020 €	**31-12-2019** €
Debiteuren		
Debiteuren	483.640	205.066
Overige vorderingen en overlopende activa		
Afrekening subsidies en projecten	156.432	58.300
Waarborgsommen	4.038	4.038
Voorschot Raad van State	681	681
Nog te ontvangen bankrente		
Pensioenpremie	-	1.991-
Overige vorderingen en overlopende activa	1.149	21.588
	162.299	82.616

Liquide middelen

ING Bank Zakelijke Spaarrekening	-	98
ING Bank Zakelijke rekening	-	5.131
Triodos Internet Rendement Rekening	50.090	100
Triodos Internet Zaken Rekening	577.941	145.633
	628.031	150.962

Passiva	31-12-2020 €	31-12-2019 €

Reserves en fondsen

Vrij besteedbare reserves en fondsen:

Continuïteitsreserve

Het verloop van deze post is als volgt:

Stand per 1 januari	125.720	61.150
Mutatie ten gunste/ ten laste van bestemmingsfondsen		
Mutatie uit de resultaatbestemming	14.998	64.570
Stand per 31 december	140.718	125.720

De reserves worden toegelicht bij het onderdeel "Grondslagen voor de waardering van activa en passiva"

Vastgelegde reserves en fondsen:

Bestemmingsreserve

De specificatie van deze post is als volgt:

Bestemmingsreserve eind 2019		25.000
Bestemmingsreserve eind 2020	25.000	
	25.000	25.000

Het verloop van deze post is als volgt:

Stand per 1 januari	25.000	-
Mutatie		
Onttrekking reserve voor Eerlijk over vliegen	15.000-	
Toevoeging reserve voor Eerlijk over vliegen	25.000	15.000
Onttrekking reserve voor Energietransitie	10.000-	
Toevoeging reserve voor Energietransitie		10.000
Stand per 31 december	25.000	25.000

De reserves worden toegelicht bij het onderdeel "grondslagen voor de waardering van activa en passiva".

Langlopende schulden

Vooruitontvangen NMF-bijdrage*	40.000	50.000

Kortlopende schulden	31-12-2020 €	31-12-2019 €
Crediteuren		
Crediteuren	22.816	18.385
Belastingen en premies sociale verzekeringen		
Afdracht loonheffing/ sociale lasten	14.270	6.735
Afdracht BTW	12.788	15.447
	27.058	22.182
Overige schulden en overlopende passiva		
Vakantiegeldverplichting	20.446	12.211
Vakantiedagenverplichting	5.918	7.497
Te betalen pensioenpremie	611	
Voorziening CO2 compensatie	430	430
Te betalen accountantskosten	16.940	14.000
Voorziening transitiekosten	-	-
Vooruitontvangen NMF-bijdrage*	10.000	10.000
Vooruit ontvangen Subsidie Donkerte van het Waddengebied	761.062	
Overige transitoria en diverse schulden	209.957	159.600
	1.025.364	203.738

* De totale schuld is per 31-12-2020 € 50.000. Conform overeenkomst wordt ieder jaar € 10.000 afgelost.

Toelichting op de onderscheiden posten van de Staat van Baten en Lasten

BATEN

	Realisatie 2020 €	Verenigingsbegroting 2020 €	Realisatie 2019 €
Baten bijdragen particulieren			
Donaties, giften en schenkingen	1.226	34.780	2.715
Baten bijdragen organisaties/bedrijven			
Contributies	550		550
Baten verbonden organisaties zonder winstoogmerk			
Stichting de Natuur en Milieufederaties	269.605	164.185	209.749
Baten andere organisaties zonder winstoogmerk			
TBO	31.928		45.378
Natuurmonumenten	-		15.000
Overige organisaties zonder winstoogmerk	240.708	434.332	112.894
Totaal	272.636	434.332	173.272
Subsidies overheden en anderen			
RVO en overige overheden	81.065		105.228
	81.065	-	105.228
Baten uit levering diensten			
Diverse opdrachtgevers	152.593	39.000	95.853
Overige baten en lasten			
Rentebaten	-		-
Overige baten	-		-
Totaal	-		-
Totale baten	777.674	672.297	587.367

natuur en milieu federatie noord-holland

Toelichting baten

Bij de begroting 2020 is op het moment van opstelling van de begroting uitgegaan van een voorzichtig scenario voor 2020. De begrote baten zijn op veel punten overtroffen. De baten uit overheidssubsidies, met name van de Provincie Noord-Holland, zijn nog achtergebleven bij wat men uit die sector zou mogen verwachten en wat gebruikelijk is bij de andere provinciale milieufederaties.

Toelichting kosten beheer en administratie

De Provinciale Natuur en Milieufederaties hanteren voor het inzichtelijk maken van de kosten beheer en administratie een uniforme systematiek die gebaseerd is op de aanbeveling Toepassing Richtlijn 650 voor Kosten Beheer en Administratie van de Vereniging Fondsenwervende Instellingen (VFI). De kosten voor beheer en administratie worden inzichtelijk gemaakt in een apart overzicht m.b.t. de toelichting lastenverdeling.

Gebeurtenissen na balansdatum

Per 1 juli 2021 gaan Nederlandste banken een negatieve rente berekenen over het banksaldo boven € 100,000. Dit zal ook voor Milieufederatie Noord-Holland invloed hebben op het resultaat.

Toelichting op de onderscheiden posten van de uitvoeringskosten

BESTEDINGEN	**Realisatie 2020** €	**Verenigings-begroting 2020** €	**Realisa-tie 2019** €
Uitvoeringskosten			
Personeelskosten:			
Salarissen	351.954	385.000	234.528
Sociale lasten	58.339		36.136
Pensioenlasten	34.396		23.696
Ziekteverzuimverzekering	6.828	6.000	9.279
Uitkeringen ziekengeld	3.984-		17.897-
Bevordering deskundigheid	2.784	4.000	631
Ingehuurd personeel	10.573	50.000	5.690
Overige kosten personeel	10.624	5.000	1.643
	471.515	450.000	293.706
Huisvestingskosten:			
Huur- en schoonmaakkosten	11.616	14.000	11.616
Doorberekende onderhuur	2.220-	2.000-	2.220-
Belastingen en verzekeringen	2.427	2.500	685
Energiekosten	5.601	3.500	1.600
Kleine inventarisaanschaffingen			116
Afschrijving verbouwing	-		-
Overige huisvestingskosten	1.177	1.000	776
	18.601	19.000	12.572

	Realisatie 2020 €	Verenigings-begroting 2020 €	Realisatie 2019 €
Kantoorkosten:			
Kantoorbenodigdheden	1.644	1.000	2.624
Telefoon- en internetkosten	2.810	6.000	3.362
Porti- en vrachtkosten	78	3.000	343
Druk- en kopieerkosten		5.000	
Administratie-, advies- en accountantskosten	32.060	15.000	22.387
Vakliteratuur en abonnementen	706	2.000	1.011
Automatiseringskosten	10.004	7.000	5.151
Afschrijving inventaris	2.151	1.500	1.309
Overige kantoorkosten	4.346	1.500	24.798
	53.798	42.000	60.986
Overige uitvoeringskosten:			
Bestuurskosten	549	1.500	911
Jaarverslag	1.500	1.500	1.500
Juridische kosten			
Reis- en verblijfkosten	6.067	10.000	13.613
Overige uitvoeringskosten	2.831		1.848
	10.947	13.000	17.872
Totaal uitvoeringskosten	554.862	524.000	385.136
Directe projectkosten	207.815	145.832	112.662
TOTALE UITGAVEN	762.677	669.832	497.798

natuur en milieu federatie noord-holland

Toelichting op de onderscheiden posten van de Staat van Baten en Lasten met specificatie van administratie- en beheerskosten en kosten werving subsidies.

LASTEN	Themadoelstellingen										
	Energieke samenle-ving	Gezonde leefom-geving Schiphol	Natuur en land-schap	Natuurinclusie-ve landbouw	Circuliere econo-mie	Groene energie en klimaat	Acquisitie	Administratie- en beheers-kos-ten	Realisatie 2020	Vereni-gings-be-groting 2020	Realisatie 2019
	€	€	€	€	€	€	€	€	€	€	€
Directe projectkosten	129	13.760	100.008	38.034	12.290	43.595			207.815	145.832	112.662
	129	13.760	100.008	38.034	12.290	43.595	-	-	207.815	145.832	112.662
Uitvoeringskosten											
Personeelskosten	8.299	62.853	84.213	38.428	8.534	115.663	11.599	141.926	471.515	450.000	293.706
Reis- en verblijfskosten	107	809	1.084	494	110	1.488	149	1.826	6.067	10.000	13.613
Huisvestingskosten	327	2.480	3.322	1.516	337	4.563	458	5.599	18.601	19.000	12.572
Druk- en kopieerkosten	-	-	-	-	-	-	-	-	-	5.000	-
Automatiseringskosten	176	1.333	1.787	815	181	2.454	246	3.011	10.004	7.000	5.151
Documentatie en vaklite-ratuur	12	94	126	58	13	173	17	212	706	2.000	1.011
Kantoorkosten excl. druk-werk en automatiserings-kosten	194	1.470	1.970	899	200	2.705	271	3.320	11.028	13.000	32.436
Administratie- en accoun-tantskosten	564	4.274	5.726	2.613	580	7.864	789	9.650	32.060	15.000	22.387

	Energieke samenleving	Gezonde leefomgeving Schiphol	Natuur en landschap	Natuurinclusie-ve landbouw	Circuliere economie	Groene energie en klimaat	Acquisitie	Administratie- en beheerskos-ten	Realisatie 2020	Verenigings-begroting 2020	Realisatie 2019
	€	€	€	€	€	€	€	€	€	€	€
Juridische kosten	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
Bestuurs- en overige kosten	86	651	872	398	88	1.197	120	1.469	4.880	3.000	4.259
				-							
Totaal uitvoeringskosten	9.766	73.963	99.098	45.221	10.043	136.108	13.650	167.013	554.862	524.000	385.136
Totaal lasten	9.894	87.724	199.106	83.255	22.333	179.702	13.650	167.013	762.677	669.832	497.798
Verdeling lasten excl. Beheer- en administratiekosten	1,3%	11,5%	26,1%	10,9%	2,9%	23,6%	1,8%	21,9%	100,0%		
Verdeling subsidiewervings- en B&A-kosten	4.715	35.709	47.845	21.833	4.849	65.713			180.663		
Totaal lasten per doelstelling	14.609	123.433	246.951	105.088	27.181	245.415			762.677		
Verdeling lasten incl. Beheer- en administratiekosten	1,9%	16,2%	32,4%	13,8%	3,6%	32,2%	0,0%	0,0%	100,0%		

Toelichting:

De gerealiseerde besteding aan de doelstelling is 79% van de in 2020 verworven middelen. Het door het bestuur van de Milieufederatie Noord-Holland geformuleerde minimum hiervoor is 70%
De wervingskosten waren 1,6% van de verworven middelen en administratie- en beheerskosten 19,4%

Bezoldiging directie

Toets Regeling beloning directeuren van Goededoelenorganisaties

Per 1 januari 2018 heeft de onafhankelijke Commissie Normstelling van het CBF de toepassing van de beloningsregeling verplicht gesteld. Het CBF heeft als toezichthouder de opdracht om de toepassing van Erkenningsnormen en daarmee de beloningsregeling te toetsen. Dit gebeurt aan de hand van een BSD-score (Basis Score voor Directiefuncties) die de verschillende onderdelen van de directiefunctie beoordeelt.

De regeling verplicht de NMF én de BSD-score én de beloning van de directeur in het jaarverslag op te nemen.

De BSD-score van de directeur NMF Noord-Holland is voor het jaar 2020 berekend op 355 (vastgesteld door het bestuur). Deze score moet in 2021 opnieuw vastgesteld worden en wordt waarschijnlijk ook getoetst door het CBF.

Het salaris van de directeur (zie bijlage 2) was in 2020 78.054 euro bij een omvang dienstverband van 86,49%. Per volledige fte betekent dit een salaris van 90.250 euro.

Bij een BSD-score van 355 hoort volgens de regeling een maximum van 99.828 euro bij een volledige fte.

Kortom, de directeur NMF Noord-Holland zit met zijn bezoldiging onder het gegeven maximum. De bezoldiging is daarmee ook lager dan het absolute maximum van de beloningsregeling.

Namens het bestuur
Reinier van den Berg, voorzitter

Naam	S.P. Akkerman
Functie	Directeur
Duur dienstverband 2018	1-1-2020/31-12-2020
Omvang dienstverband (in fte)	0,8649
Gewezen topfunctionaris	Nee
Echte of fictieve dienstbetrekking	Echt

WNT-maximum 2020	€ 201.000
Individueel WNT-maximum	€ 173.838
Bezoldiging	€ 78.054
Belastbare onkostenvergoeding	0
Beloningen betaalbaar op termijn	0
Subtotaal	€ 78.054
Omgerekend naar 100% aanstelling	€ 90.250
	=======
Werkgeversdeel pensioenpremie	€ 8.971
	_____
Totaal bezoldiging	€ 87.025
Omgerekend naar een 100% aanstelling	€ 100.619
	=======

Ondertekening van de jaarrekening

Datum:

Reinier van den Berg
voorzitter

Kees Buskermolen
penningmeester

Ilse Plasmeijer
bestuurslid

Helène van Zutphen
bestuurslid

De Hooge Waerder
Registeraccountants

De Hooge Waerder Registeraccountants B.V.
Kennemerstraatweg 303a
Postbus 3013
1801 GA Alkmaar
Telefoon (072) 518 00 00
Telefax (072) 518 00 99
info@dehoogewaerder.nl
www.dehoogewaerder.nl
KvK 350 303840000

Vereniging Milieufederatie Noord-Holland
T.a.v. het bestuur
Kleine Tocht 4a
1507 CB ZAANDAM

CONTROLEVERKLARING VAN DE ONAFHANKELIJKE ACCOUNTANT

Aan: het bestuur en de directie van Vereniging Milieufederatie Noord-Holland

A. Verklaring over de in het jaarverslag opgenomen jaarrekening 2020

Ons oordeel
Wij hebben de jaarrekening 2020 van Vereniging Milieufederatie Noord-Holland te Zaandam gecontroleerd.

Naar ons oordeel geeft de in dit jaarverslag opgenomen jaarrekening een getrouw beeld van de grootte en de samenstelling van het vermogen van Vereniging Milieufederatie Noord-Holland op 31 december 2020 en van het resultaat over 2020 in overeenstemming met de in Nederland geldende van toepassing zijnde grondslagen voor de financiële verslaggeving RJ-richtlijn 650 Fondsenwervende organisaties.

De jaarrekening bestaat uit*:*

1. de balans per 31 december 2020;
2. de staat van baten en lasten over 2020; en
3. de toelichting met een overzicht van de gehanteerde grondslagen voor financiële verslaggeving en andere toelichtingen.

De basis voor ons oordeel
Wij hebben onze controle uitgevoerd volgens het Nederlands recht, waaronder ook de Nederlandse controlestandaarden vallen. Onze verantwoordelijkheden op grond hiervan zijn beschreven in de sectie 'Onze verantwoordelijkheden voor de controle van de jaarrekening'.

Wij zijn onafhankelijk van Vereniging Milieufederatie Noord-Holland zoals vereist in de Verordening inzake de onafhankelijkheid van accountants bij assurance-opdrachten (ViO) en andere voor de opdracht relevante onafhankelijkheidsregels in Nederland. Verder hebben wij voldaan aan de Verordening gedrags- en beroepsregels accountants (VGBA).

Wij vinden dat de door ons verkregen controle-informatie voldoende en geschikt is als basis voor ons oordeel.

Op al onze offertes en op alle met ons gesloten overeenkomsten zijn van toepassing onze algemene voorwaarden, gedeponeerd bij de kamer van koophandel, zoals deze luiden volgens de meest recent neergelegde tekst. De Hooge Waerder Accountants-Belastingadviseurs-Juristen is de handelsnaam van De Hooge Waerder.

B. Verklaring over de in het jaarverslag opgenomen andere informatie

Naast de jaarrekening en onze controleverklaring daarbij, omvat het jaarverslag andere informatie, die bestaat uit:

- het bestuursverslag;
- bijlagen.

Op grond van onderstaande werkzaamheden zijn wij van mening dat de andere informatie:

- met de jaarrekening verenigbaar is en geen materiële afwijkingen bevat;
- alle informatie bevat die op grond van RJ-richtlijn 650 Fondsenwervende organisaties is vereist.

Wij hebben de andere informatie gelezen en hebben op basis van onze kennis en ons begrip, verkregen vanuit de jaarrekeningcontrole of anderszins, overwogen of de andere informatie materiële afwijkingen bevat.

Met onze werkzaamheden hebben wij voldaan aan de vereisten van de Nederlandse Standaard 720. Deze werkzaamheden hebben niet dezelfde diepgang als onze controlewerkzaamheden bij de jaarrekening.

Het bestuur is verantwoordelijk voor het opstellen van de andere informatie, waaronder het bestuursverslag en de overige gegevens in overeenstemming met de RJ-richtlijn 650 Fondsenwervende organisaties.

C. Beschrijving van verantwoordelijkheden met betrekking tot de jaarrekening

Verantwoordelijkheden van het bestuur voor de jaarrekening
Het bestuur is verantwoordelijk voor het opmaken en getrouw weergeven van de jaarrekening in overeenstemming met RJ-richtlijn 650 Fondsenwervende organisaties. In dit kader is het bestuur verantwoordelijk voor een zodanige interne beheersing die het bestuur noodzakelijk acht om het opmaken van de jaarrekening mogelijk te maken zonder afwijkingen van materieel belang als gevolg van fouten of fraude.

Bij het opmaken van de jaarrekening moet het bestuur afwegen of de vereniging in staat is om haar werkzaamheden in continuïteit voort te zetten. Op grond van genoemd verslaggevingsstelsel moet het bestuur de jaarrekening opmaken op basis van de continuïteitsveronderstelling, tenzij het bestuur het voornemen heeft om de vennootschap te liquideren of de bedrijfsactiviteiten te beëindigen of als beëindiging het enige realistische alternatief is.

Het bestuur moet gebeurtenissen en omstandigheden waardoor gerede twijfel zou kunnen bestaan of de vereniging haar bedrijfsactiviteiten in continuïteit kan voortzetten, toelichten in de jaarrekening.

Het bestuur is verantwoordelijk voor het uitoefenen van toezicht op het proces van financiële verslaggeving van de vereniging.

Onze verantwoordelijkheden voor de controle van de jaarrekening
Onze verantwoordelijkheid is het zodanig plannen en uitvoeren van een controleopdracht dat wij daarmee voldoende en geschikte controle-informatie verkrijgen voor het door ons af te geven oordeel.

Onze controle is uitgevoerd met een hoge mate maar geen absolute mate van zekerheid waardoor het mogelijk is dat wij tijdens onze controle niet alle materiële fouten en fraude ontdekken.

Afwijkingen kunnen ontstaan als gevolg van fraude of fouten en zijn materieel indien redelijkerwijs kan worden verwacht dat deze, afzonderlijk of gezamenlijk, van invloed kunnen zijn op de economische beslissingen die gebruikers op basis van deze jaarrekening nemen. De materialiteit beïnvloedt de aard, timing en omvang van onze controlewerkzaamheden en de evaluatie van het effect van onderkende afwijkingen op ons oordeel.

Wij hebben deze accountantscontrole professioneel kritisch uitgevoerd en hebben waar relevant professionele oordeelsvorming toegepast in overeenstemming met de Nederlandse controlestandaarden, ethische voorschriften en de onafhankelijkheidseisen. Onze controle bestond onder andere uit:

- het identificeren en inschatten van de risico's dat de jaarrekening afwijkingen van materieel belang bevat als gevolg van fouten of fraude, het in reactie op deze risico's bepalen en uitvoeren van controlewerkzaamheden en het verkrijgen van controle-informatie die voldoende en geschikt is als basis voor ons oordeel. Bij fraude is het risico dat een afwijking van materieel belang niet ontdekt wordt groter dan bij fouten. Bij fraude kan sprake zijn van samenspanning, valsheid in geschrifte, het opzettelijk nalaten transacties vast te leggen, het opzettelijk verkeerd voorstellen van zaken of het doorbreken van de interne beheersing;

- het verkrijgen van inzicht in de interne beheersing die relevant is voor de controle met als doel controlewerkzaamheden te selecteren die passend zijn in de omstandigheden. Deze werkzaamheden hebben niet als doel om een oordeel uit te spreken over de effectiviteit van de interne beheersing van de entiteit;

- het evalueren van de geschiktheid van de gebruikte grondslagen voor financiële verslaggeving en het evalueren van de redelijkheid van schattingen door het bestuur en de toelichtingen die daarover in de jaarrekening staan;

- het vaststellen dat de door het bestuur gehanteerde continuïteitsveronderstelling aanvaardbaar is. Tevens het op basis van de verkregen controle-informatie vaststellen of er gebeurtenissen en omstandigheden zijn waardoor gerede twijfel zou kunnen bestaan of de vereniging haar bedrijfsactiviteiten in continuïteit kan voortzetten. Als wij concluderen dat er een onzekerheid van materieel belang bestaat, zijn wij verplicht om aandacht in onze controleverklaring te vestigen op de relevante gerelateerde toelichtingen in de jaarrekening. Als de toelichtingen inadequaat zijn, moeten wij onze verklaring aanpassen. Onze conclusies zijn gebaseerd op de controle-informatie die verkregen is tot de datum van onze controleverklaring. Toekomstige gebeurtenissen of omstandigheden kunnen er echter toe leiden dat de vereniging haar continuïteit niet langer kan handhaven;

- het evalueren van de presentatie, structuur en inhoud van de jaarrekening en de daarin opgenomen toelichtingen; en

- het evalueren of de jaarrekening een getrouw beeld geeft van de onderliggende transacties en gebeurtenissen.

Wij communiceren met het bestuur onder andere over de geplande reikwijdte en timing van de controle en over de significante bevindingen die uit onze controle naar voren zijn gekomen, waaronder eventuele significante tekortkomingen in de interne beheersing.

Alkmaar, 1 juli 2021

De Hooge Waerder Registeraccountants B.V.

was getekend

drs. E.M. Hofman RA

Natuur en Milieufederatie Noord-Holland
Kleine Tocht 4A
1507 CB Zaandam
www.mnh.nl

Samen voor een gezond en duurzaam Noord-Holland

natuur en milieu federatie noord-holland